Repertoár malé scény

ROČNÍK 1 / ČÍSLO 10 / 1963

10/14

MIROSLAV HOLUB / LENIN

Desátého října
devatenáctsetsedmnáct
(věda o světě víc
než sto filosofických svišťů za katedrami,
víc než sto bučicích generálních štábů)
usedá do vetchého křesla
ve Smolném,

chvíli mne tužku

a pak
na cárek papíru
rychle,
jako vteřinová ručička
světových hodin
(bez zlatohávu a bez bengálů)
píše:

Rezoluce o ozbrojeném povstání . . .

A už to nevymažou.
Ani modlitbami. Ani staletími.
Ani bengály.
Ani trinitrotoluenem.

Repertoár malé scény

Ročník I, číslo 10, říjen 1963 — Vydává ministerstvo školství a kultury v nakladatelství Orbis, n. p., Praha 2, Vinohradská 46 — Redakce: Jiří Beneš (vedoucí redaktor), Jaroslav Vedral, Pavel Bošek — Redakční kruh: Jan Votruba (předseda), Jaroslav Beránek, Jiří Bílý, Viktor Doubek, Pavel Fiala, Radek Hlavsa, Jiří Chlíbec, Josef Koenigsmark, Jan Martinec, Květoslav Perutka, Vladislav Stanovský, Josef Šrámek, Ivan Vyskočil — Grafická úprava Miloslav Fulín — Adresa redakce: Praha 1, Vinohradská 3; telefon 221054 — Tiskne Knihtisk, n. p., závod 2, Praha 2, Slezská 13 — Rozšiřuje Poštovní novinová služba, informace o předplatném podává a objednávky přijímá každá pošta i doručovatel; objednávky do zahraničí vyřizuje PNS, ústřední expedice tisku, odd. vývozu tisku, Praha 1, Jindřišská 14 — Vychází jednou měsíčně, cena jednotlivého výtisku 2,50 Kčs. Toto číslo mělo redakční uzávěrku 15. září, vyšlo 26. října 1963.

F-07*30587

© Nakladatelství Orbis, n. p., 1963

Z OBSAHU

J. Flíček: Proč kohout kokrhal o hodinu dříve 2
J. Eisman: Oslava 3
P. Grym: Vzorná rodina
Kandahár 5
Pohleďte na něho 6
M. Růžička: Nevhodná slova 7
A. Koenigsmark: Malé povídky 4, 7
P. Veselý — L. Nekuda: ŠLÁPOTY 8
Z maďarského humoru
F. Karinthy: Teoretici 38
Pohřeb vilémovského generála 39
G. Szilágyi: Co se stalo s Feketovým klukem 40
První řádky 44
Vystřihli jsme 45
Recenze 48
M. Raichl — J. R. Pick: Odzbrojení 3. str. ob.

Na 1. straně obálky L. Nekuda a P. Veselý, autoři kabaretu Šlápoty ostravského Divadélka Pod okapem. Foto K. Minc. — Na zadní straně obálky L. Hulan v pořadu Komu patří džez. Foto O. Škácha.

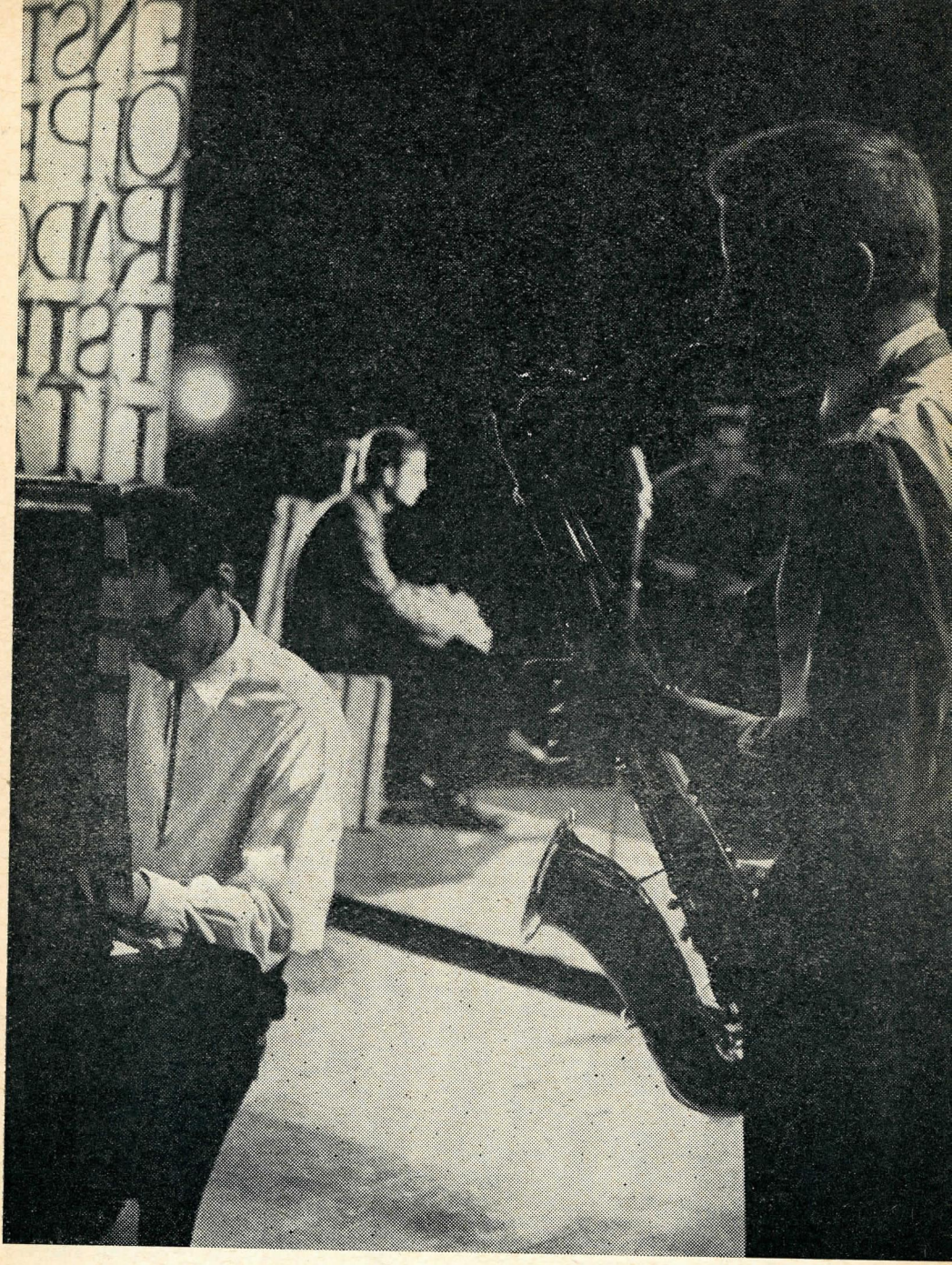

Pražákova fotografie z vystoupení ostravského Divadélka Pod okapem

PROČ KOHOUT ko kr hal O HODINU DŘÍVE

K soudu přivedli kohouta. Obžaloba pravila, že se dopustil přestupku proti stávajícímu pořádku. Kohout se bránil, že vstával jako dřív, že se tedy nemohl ničeho proti nikomu dopustit. Nekladli mu za vinu, že by se dopustil něčeho proti někomu, ať prý nekomolí fakta, ale proti něčemu. Někdo je právnická osoba, *něco* je něco víc. Na někom soudu jen tak nezáleží, ale na něčem, to ano. A kohout probudil den o hodinu dřív, takže všechno začalo jaksi nepředloženě, bez plánu. Kohout je — jak tvrdil hlavní žalobce — anarchista. Kohout se bránil, že neví, co anarchista znamená. Soud se nedal kohoutem obalamutit. To říká každý, když neví, co neví, přísně trval na svém soud. Neznalost konec konců nikoho neomlouvá. Ani kohouta, i když — jak známo — jeho mozeček není dostatečně vyvinut. Ale co prý dělal pro to, aby se jeho mozeček vyvíjel? Dbal jen o to, aby se blýskal pestrým šatem. A kolik prý věnoval času na svůj ocas! Kdyby věnoval tolik času na svůj mozeček jako na svůj ocas, jistě by věděl, co je to anarchista. Soud byl neoblomný a spravedlivý. Kohout byl odsouzen k jednomu týdnu nekokrhání, a to nepodmíněně. Svůj trest nastoupil ihned po vynesení rozsudku.

Druhého dne nikdo nebudil den. Lidé se probouzeli do úplné tmy, protože nikdo nevzbudil ani slunce. Pro samou tmu nebylo vidět na cestu do práce, a tak nikdo do práce nešel. Kola se zastavila, ruce se nechopily lopat. Všem bylo divné, že nevstává slunce, ale nikdo se neopovážil vyslovit, že je to proto, že kohout sedí. Za několik dnů pro samou tmu nebylo vidět ani do úst, lidé umírali hlady. Ale ještě mohli zpívat nad mrtvými, tedy zpívali. V sobotu však utichl i zpěv. Nikdo neměl sil ke zpěvu. Přesto však nikdo neřekl: „Ten kohout by se měl pustit." Spravedlnost musí být, i kdyby byla stále tma. Vždyť je to tma spravedlivá! A pak — poznaná nutnost je předpoklad svobody. A lidé byli přesvědčeni, že je nutné, aby kohout seděl. Nepociťovali tedy na sobě útlaku. Naopak, pokud ještě mohli, tleskali soudu a volali: „Ať žije soud!"

V neděli propustili kohouta na svobodu. Bylo to právě k večeru. Kohout se nadýchl a zakokrhal. Slunce, které celý týden lenošilo, se protáhlo a vyskočilo na oblohu. K velkému údivu všech dosud žijících lidí místo noci nastal den. Soud se opět rychle sešel k zasedání. Všechno je postaveno na hlavu, durdil se soud složený z výkvětu lidí. To už přestává všechno! Když lidi, méně schopní než my, poznají, že si lze dělat, co je napadne, nebude pořádek. A pak, pravil hlavní žalobce, poznají, že jsme zbyteční i my!

Soud se rozhodl k novému zákroku. Dal předvolat kohouta, ale kohout nepřišel. Jen poslal dopis. V něm stálo:

„Vážený soude! Ač mám místo mozku mozeček, ač si hledím víc svého ocasu než mozku, uznal jsem za vhodné skrýt se před vaší spravedlností. Vězení je školou života a já jsem měl dost času, abych si tam všechno jaksi srovnal. Odsoudili jste mě za anarchismus a nikdo jste se mě vlastně nezeptal, proč jsem kokrhal ve zmíněný den o hodinu dříve. Proč se nikdo na to nezeptal? Kdybyste se mě zeptali, zjistili byste, že nastal letní čas a že jste zapomněli natáhnout své mozky, jistě vyspělejší než je můj, na novou časovou hodnotu. Vy jste však jeli podle starého času a taky podle něho jste mě odsoudili. Polibte si talár. Váš kohout."

JIŘÍ FLÍČEK

Na celoslovenské přehlídce souborů malých forem v Šaci uvedl soubor Chem. závodů J. Dimitrova z Bratislavy pásmo Keď sme v tráve sedeli

Oslava

Několik dní před oslavou se v domě konala domovní beseda. Tématem besedy byly přípravy k oslavě 35. výročí nevyhoření a nájemníci se sešli všichni i s dětmi a domácími zvířaty. Účast nebylo třeba kontrolovat — byl to ukázněný a loajální dům a ostatně se všichni navzájem znali a tak bylo zřejmé, že neúčast kohokoliv by byla ihned zjištěna.

Úderem osmé hodiny vstal za předsednickým stolem domovní důvěrník a oslovil shromážděné slovy: „Vážené nájemnice a podnájemnice, vážení nájemníci a podnájemníci, přátelé!" Pak krátce zdůraznil historický význam nevyhoření domu, které se událo tak, že tehdy před 35 lety odešla jistá nájemnice z druhého patra na celodenní výlet do Šárky, aniž před odchodem vypnula zapnutou elektrickou žehličku. „Jistě by onoho dne bylo došlo k požáru a k úplnému vyhoření domu, nebýt šťastné okolnosti, že elektrárna měla právě poruchu a celá čtvrť byla bez proudu," pravil domovní důvěrník, vsunul do projevu letmý nástin významu poruch vůbec a uzavřel celý úvod zjištěním, že skutečnosti, o nichž mluvil, jsou sice všem nájemníkům známy, že však je přesto třeba si je stále připomínat. Dále řekl, že oslava letošního 35. výročí nevyhoření bude probíhat tradičním způsobem. Sraz nájemníků bude — stejně jako všechna minulá léta — v devatenáct nula nula na dvoře domu. Po projevu zástupce uličního výboru, který promluví o historickém významu nevyhoření domu z hlediska celé ulice, bude následovat lampiónový průvod, v němž nájemníci ponesou lampióny žehličkového tvaru a budou mávat mávátky v podobě požárních pojistek. Lampióny i mávátka dodá, jako každoročně,

polytechnický kroužek domovní pionýrské skupiny.

Nakonec vyzval domovní důvěrník nájemníky k diskusi a posadil se. O slovo se přihlásil zástupce domovního důvěrníka. Oznámil, že spontánním přáním všech nájemníků je naplnit letošní 35. oslavu výročí nevyhoření novým, svěžím duchem. V období kultu probíhaly totiž oslavy formálně, podle daných direktiv, bez opravdové citové účasti nájemníků, bez osobního zaujetí každého z oslavujících. Proto on, zástupce domovního důvěrníka, navrhuje, aby k letošní oslavě byl každý nájemník osobně pozván. „Osobně pozvaný nájemník se bude cítit na oslavě docela jinak než nájemník nepozvaný. Osobním pozváním se oslava stane jeho vlastní oslavou a on lépe ponese lampión a bude lépe mávat," řekl zástupce domovního důvěrníka a do diskuse se přihlásil správce domu a řekl, že by snad bylo nejlépe, kdyby nájemníci zvolili ze svého středu agitační dvojici, která by je pak v předvečer oslavy na oslavu pozvala.

O návrhu bylo hlasováno aklamací a byl jednomyslně přijat. Do agitační dvojice byla pak zvolena nejkrásnější dívka domu a nájemník Novák, který v uplynulém roce odpracoval nejvíce brigádnických hodin. Nájemník Novák se po volbě chvíli radil s nejkrásnější dívkou a pak vstal a řekl, že sice oba děkují za důvěru, ale že věc má háček. Když totiž nejkrásnější dívka a on, nájemník Novák, budou zvát, nebudou sami pozváni. Jak to potom bude s jejich osobním zaujetím na oslavě? A naopak: nebude skutečnost, že ostatní budou sice pozváni, ale nebude jim dána možnost, aby sami zvali, na újmu jejich pocitu osobního zaujetí? Nájemníci by se přece měli na oslavě cítit nejen hosty, ale i spolupořadateli.

Námitka nájemníka Nováka vyvolala diskusi. Nakonec byl — aklamací a jednomyslně — přijat návrh kulturního referenta domovního výboru, aby se pozvali všichni nájemníci navzájem. Ihned byla — aklamací a jednomyslně — zvolena zvláštní komise, která během několika málo hodin rozdělila všechny nájemníky do agitačních dvojic a vypracovala časový plán zvaní. V plánu byla každé dvojici vyhrazena půlhodina ze dne, předcházejícího dni oslavy. Během této půlhodinky pozve dvojice všechny nájemníky na oslavu, pak se odebere do svého bytu a tam počká, až bude sama všemi ostatními pozvána.

Den před oslavou začalo v sedm hodin ráno zvaní. Skončilo o dvacáté třetí hodině večerní, neboť to byl velký dům s mnoha nájemníky.

Průběh 35. oslavy nevyhoření byl více než úspěšný. Účast byla stoprocentní, mávání mávátky i nošení žehličkových lampiónů vyznělo naprosto spontánně. Díky okolnosti, že správce domu vypnul na dobu oslavy hlavní vypínač elektrického proudu, nedošlo ani tentokrát k vyhoření domu.

JOSEF EISMAN

JEDEN

ALEX KOENIGSMARK

Když mu bylo dvacet, říkal si: Mnozí básníci se proslavili až ve TŘICETI LETECH.

Když mu bylo třicet, říkal si: Mnozí filmoví režiséři se proslavili AŽ VE ČTYŘICETI.

Když mu bylo čtyřicet, říkal: Mnozí spisovatelé se proslavili až VE SVÉ PADESÁTCE.

Když mu bylo padesát, říkal si: Mnozí velcí vědci uzavřeli SVOU KARIÉRU SLÁVOU V SEDMDESÁTI LETECH.

Když mu bylo sedmdesát let, chodil okolo vývěsky s nápisem **POHŘEBNÍ ÚSTAV** A POVAŽOVAL TO ZA SPROSŤÁRNU.

Grikymkovy pohádky

VZORNÁ RODINA

„Ty, ty, ty!“ hrozila na mne čtverácky babička ze svého pojízdného křesla, zatímco jsem pod stolem škrtil strýčka Roberta. Otec právě trhal na cucky šaty tety Alžběty, která se před jeho útokem uchýlila do koupelny, a matka se zabývala dědečkem ve snaze vtisknout mu prudkými údery do lysé lebky exotický vzoreček broušené vázy. Vtom se babičce podařilo zasáhnout holí lustr, který při pádu omráčil tatínka. V téže chvíli mne strýc udeřil pěstí mezi oči, a to už mi začalo být nápadné...

K této živé výměně názorů došlo chvíli poté, co jsme si slavnostně slíbili, že si budeme otevřeně říkat pravdu do očí. Teď už to neděláme. Je to pohodlnější. A po domě se o nás znovu říká, že jsme vzorná rodina.

KANDAHÁR

Kandahárovi nesplachoval klozet. „Nesmíte to brát tak osobně,“ říkali nadávajícímu Kandahárovi. „Tisíce jiných klozetů splachují. A pravidelně.“

Kandahár mlčel nespokojeně. V dálce šuměly cizí klozety.

Kandahárovi spadl **náhodou** na hlavu kámen. Podobné náhody se někdy stávají. Někdy dost často. „Taková maličkost!“ utěšovali spílajícího Kandahára. „Tisíce kamenů padají, a někdy dokonce i na jiné hlavy. Berete to z úzce subjektivního hlediska.“

Kandahár mlčel zarputile. Boule na temeni se domýšlivě nadouvala.

Ve městě vypukl hlad. „Všichni musíme přinést nějakou oběť,“ říkali, když Kandahár nadával na obecní radu. V zájmu pokojného vývoje byl Kandahár označen za největšího jedlíka a odsouzen k smrti. Aby prý neujídal.

Stál s oprátkou na krku a temně vrčel.

„Proč právě já? Jak já k tomu přijdu?“

„Neberte to tak osobně, občane,“ říkali mu.

Obloha byla bez mráčku a teploměr vystoupil na šestadvacet stupňů. Na náměstí byla hlava na hlavě. Poprava se vydařila.

Vľevo záběr z programu Divadielka pod baštou pri MestOB Nové Zámky, který na celoslovenské přehlídce uvedl kabaret Pipi má starosti. Vpravo snímek z kabaretu F. Zeliezky Ako komu — komu ako, který nastudoval soubor Calex ze Zlatých Moravců

PAVEL GRYM

POHLEĎTE NA NĚHO

Pohleďte na něho:
Má své zvyky,
svou rodinu,
svůj denní rozvrh,
své postavení.
Pracuje na své zahrádce
na svém písečku.
Má své dobré i své špatné dny,
nálady i záliby.
Má své místo v životě, v dějinách i na hřbitově.
Zdá se, že má všechno.
Jen jedno považuje za zbytečný luxus.
Mít své názory.

MILAN RŮŽIČKA

NEVHODNÁ SLOVA

Raději se občas spálit, než si nechat do všeho foukat.

☆

Nechtěl nikdy z ničeho utéci, jen — vyklouznout.

☆

Potřebujeme více stejně myslících, než stejně mluvících.

☆

Přikrčuj se jedině k rozběhu.

☆

Tam, kde trčí příliš mnoho vztyčených ukazováčků, jsou vhodné poměry spíše pro fakira.

☆

Potřebovali tam někoho, kdo by se za ně styděl.

☆

I smýšlení si pořizoval.

☆

Fráze se dají říkat i v číslech.

☆

Být chytrým, to vyvolává spíše záchvaty zuřivosti než příklad k následování.

ALEX KOENIGSMARK

VOUSY

Znám asi tucet mladých umělců. Dosti se od sebe liší.
První je vysoký a nosí tmavé brýle.
Druhý kouří dýmku a odbarvuje si vlas.
Třetí nosí sametové paleto a kouří opium.
Čtvrtý má u krku mašli a nosí skicář.
A tak dále a tak dále.
Jen talent a vous mají všichni stejný.
Buď žádný nebo sakra zarostlý.

LÁSKY

Miloval první. Říkal jí: Máš v očích zelený smalt a chrom.
Miloval druhou. Říkal jí: Máš tělo krásnější než nejmodernější šasi.
Miloval třetí. Říkal jí: Máš duši bystřejší než závodní vůz.
Oženil se se čtvrtou, neříkal jí nic, ale měla fiata.

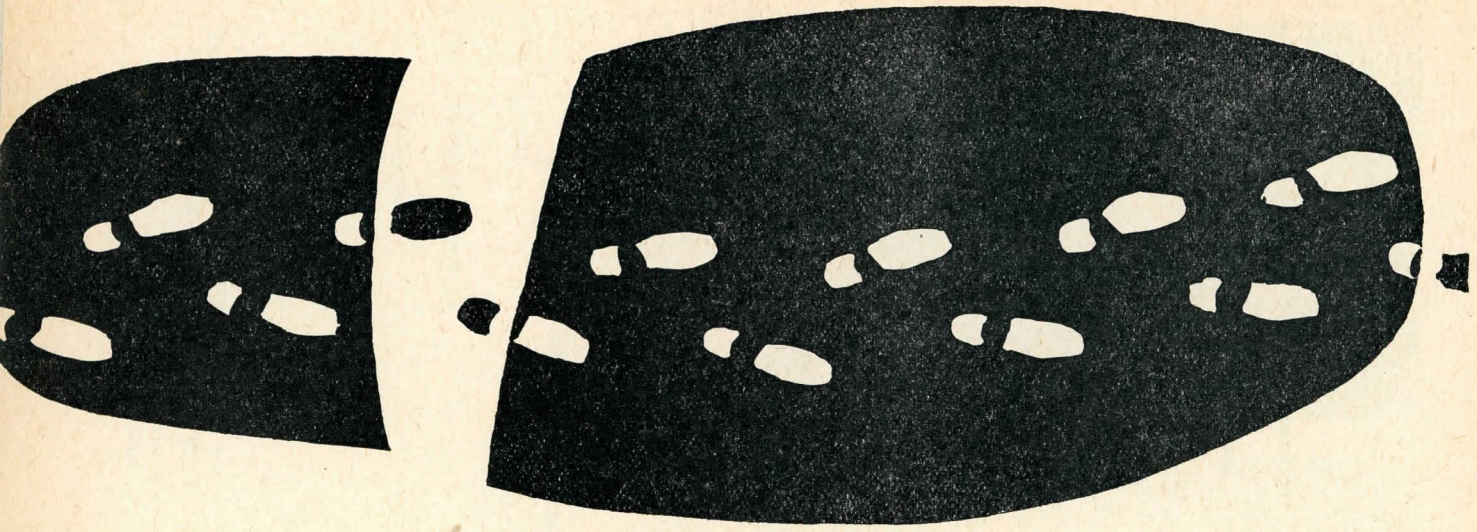

PAVEL VESELÝ / LUDĚK NEKUDA

KABARET

DIVADÉLKA POD OKAPEM Z OSTRAVY

LÁPOTY

ÚVOD

Zezadu se třikrát ozve otázka „Adame, kde jsi?“

A: Tímto nenásilným způsobem jste se dozvěděli, že se jmenuji Adam. Na příjmení nezáleží. Snad si řeknete, to se mu to mluví, když má tak slavného předka. Nevadí. Já jsem, co jsem já, a ne, co byl můj příbuzný. V mém případě to už naštěstí všichni chápou. Je mi 18 nebo 50 let, musel jsem se tedy někdy narodit. Žiji na planetě zvané Země, jsem tedy člověk. To je nejdůležitější. Vy myslím žijete taky na Zemi a je vám 18 nebo 50 let; byl bych rád, kdybych na konci představení měl řekněme stovku příjmení. Pak bych si nezakládal zase na křestním jménu.
(Hraje) Hodiny na věži malého kostelíka bijí osm hodin a Eva tu není. Evo, kde jsi, že tě není? Máš nyní zpoždění.

E *(hraje)*: Adame, to jsem ráda, že tě zase vidím, drahý.

A *(civilně)*: Ta to na mne hraje, co? A kdepak jsme byli? Zase ti nešla otevřít rouge?

E: Přecházela jsem přes křižovatku a pak si chvíli rozprávěla s jedním pánem od VB.

A: Nešťastnice, kolik?

E: Dvacku.

A: Sto energitů.

E: Jdi, ty nasládle materialistický energisto.

A: A jak jsi šla?

E: Šikmo, z rohu do rohu.

A: Říkal jsem ti, nehraj pořád halmu, doplatíš na to. A musíš chodit přes křižovatku...

E: Už jsem si říkala, nemusím. Mohla bych jezdit.

A: Ale, a čím?

E: Adámku, kupme si auto, společně.

A: Auto? Na co?

E: Snad za co?

A: Za co taky. Ale na co?

E: Přeci abychom... abychom ho měli.

A: Evo?

E: Ano...

A: Kupme si skafandr.

E: Na co?

A: No, abychom ho měli.

E: Dělej si legraci, ale já to auto stejně budu mít.

A: Hm, necháš se vyfotografovat u řeky v plavkách, nedbale opřená o kapotu, v neděli se bude chodit místo do kostela pucovat auto, seškrábneš lak, rodina bude nosit smutek, prima plány.

E: Já to auto chci. Zdena s Mirkem si šetří a budou ho mít. Říkali, že teď žijí jenom pro ně.

A: Nemyslíš, že je to hloupost, žít pro auto? Udělat si z něj smysl, bod v životě.

E: Když jsi tak chytrý, kde ty máš ten bod?

A: Kde, já to vlastně ani nevím.

E: Měl bys to vědět.

A: Já si jej najdu. Musím mít bod. Zeptám se lidí. Lidé to přeci musí vědět.

I. Binar a P. Paprstein v kabaretu L. Nekudy a P. Veselého Šlápoty

SETKÁNÍ S TYPY

X: Nazdar, Adame, dobře vypadáš... Na procházce?

A: Tak nějak.

X: Ty ses nezměnil, stále stejný tulák. Rád tě vidím, i když mám pořád tolik práce a starostí.

A: Poslouchej, chci se tě něco zeptat. Máš ty nějaký bod?

X: Já — to musí být?... Ach, ty zase šprýmuješ, zapomněl jsem.

A: Ale ne, lidi prý mají nějaký takový bod. Říkají tomu cíl nebo smysl života, a za tím pak jdou. A tak se dívám a ptám se, abych si našel taky něco takového pro sebe.

X: Zajímavé, velmi zajímavé, bod...

A: No, a ty máš svůj bod?

X: Zastav se někdy na kafe, mám teď tolik práce a starostí, všechno vedlejší musí počkat. Ale může to být velmi zajímavé.

Hudba, přichází Y s tranzistorem

A: Dobrý den, promiňte. Poslechněte mě chvilku, něco vám řeknu. Hudba je prý krásná, povznáší člověka, vzbuzuje v něm ty city, já vím. Dává člověku všechno, je mu oporou. A on má pak to, co já hledám. Má prý v sobě něco, co nejde říct slovy. Co je to? Já hudbě nerozumím.

Y: Tak to je Benny Goodman... prima, co? *(Odchází s hudbou)*

A *(se vrhne k dědovi)*: Dědo, vstávejte, musím s vámi mluvit.

D: Co je?

A: Dědo, máte bod?

D: Co?

A: Jestli máte bod?

D: Musíš nahlas.

A *(pomalu)*: Dědo, máte...

D: Kdo je u tebe děda?!!

A *(slabě)*:... máte bod?

D: A jó, záchodky jsou támhle v tom domečku.

A: Ale ne, takhle to nejde dál... *(K lidem)* Takhle to dál opravdu nejde. Tak bych se nic nedověděl. Potkávám na ulici lidi a ptám se jich na obyčejné věci. Nikdo mi neodpoví, protože na

obyčejný věci nemají čas. Mají důležitější starosti. Potkávám jiné lidi a ptám se jich tedy na velké věci, ale považují je za obyčejné a zase mi neodpovědí, na obyčejné věci nemají čas. Uvažují, že by ten fiat mohl být... ještě tři měsíce, mohl by se střelit ten kožich... zkrátka mají důležitější starosti. Je zjištěno, že každý člověk má ty nejdůležitější starosti na celém světě. A tak vám jdu říct, ... že už tady těch vzadu se nemohu na nic takhle upřímně ptát. Vás možná ano, k vám mohu být upřímný, po vás nic nechci. Ale po nich něco chci, chci vědět, tak je přece jen budu potřebovat, znovu se jich ptát — a proč jim musím říkat... *(mluví k Z, která vchází)*
že mi ta hnusná černá káva chutná...
jak vám to, paní, hrozně sluší...
Dejte mi pokoj, na mou duši,
vždyť je mi to putna.

S odchodem A ozvou se úvodní akordy písně, kterou pak Z zpívá

VŠECHNO JSOU SLOVA

Hudba i text: P. Veselý

VYSLÝCHÁNÍ ADAMA

T+N si sednou na krychle, Adam přichází doprostřed scény mezi ně. T+N se vytrhnou

T: Kdy jste se narodil?
A: Kdykoliv v tomto století...
N: Vy jste básník?!
A: Nejsem.
T: Tedy sedlák!
A: Taky ne.
T: Tak si nehrajte s aparátem...
A: ???
N: S úředním aparátem.
T: A jak se jmenujete?
A: Já jsem Adam.
T: No, a dále?
A: ???
N: Dále!
A *(nejistě):* Dále... *(obrací se ke dveřím)*
T: Tak si nehrajte s aparátem!
N: S úředním aparátem.
T: ... a odpovídejte pořádně! — Co vás sem přivedl, přivedla nebo přivedlo?
A: Já totiž hledám bod.
T+N *nechápou*
N: Aha, vy hledáte bod, pane.
T: A jinak to máte všechno v pořádku?
A: Já vám nerozumím...
N: No právě. Tak se podívejte, pane. Moc nás zdržujete. My zde nejsme kvůli lidem. My jim pomáháme, poněvadž lidi si mají pomáhat.
A: Tak vy tady pomáháte lidem?
T: Naším oborem jsou lidé!
T+N *(s razítky):* Máme na to — máme na to — máme na to — vzdělání.
A: Vždyť já jsem přeci člověk.
T+N: Naším oborem jsou lidé.
N *(nenápadně):* Nepatří tam taky člověk?
T: Mezi lidi...? —
N: Milý pane Adame, člověku je třeba pomáhat, porozumět mu, vniknout do jeho tajů. My to s vámi zkusíme ještě jednou. — Kdy jste se narodil?
A: Kdykoliv v tomto století...
N: Vy jste básník?
A: Ne.
N: Tedy sedlák!
A: Ne.
N: Aha, pište: zapírá původ.
T: Máte sourozence?
A: Ne.
T: A kolik?
A: Povídám, že nemám.
T: Aha, pište: bezdětný.
N: Pane Adam, vy hledáte bod. A to podnikáte soukromě, nebo za vámi někdo stojí?
A *(koukne za sebe):* Nestojí za mnou nikdo, podnikám to soukromě.
N: Aha, pište: soukromý podnikatel.

A *přejde pomalu na rampu*

N: Pane Adam, vaše výpovědi se nám přestávají líbit. Musíme říci, že některé zápisy jsou nanejvýš podivné. Ano, podivné. Avšak lidem je třeba pomáhat, zkusíme to s vámi ještě jednou.

T: Jak jste pomohl vybudovat nový svět?

A: Tohleto mi vytýkal už děd...

N: Co vám říká rok čtyřicet pět?

A: To mně bylo tak půl páta let...

T: Takhle mladý, a tak zkažený!

A: Nesáhl jsem ještě na ženy...

N: Smějete se strůjcům osudu?

A: Já se směji? Tak už nebudu...

T: Jak chcete žít dále? Mařit čas jak dosud?

A: Pokouším tak trochu pitomý svůj osud;
ať mi poví točící se osudí,
proč něčí ruka hřeje
a proč jiná zastudí...

N: Poslyšte, neuletěly vám včely?

T: Začínáte nám být podezřelý.

N: Tak jen pojďte, všechny vaše potíže ustanou.

T: Nechcete nás doprovodit za mříže?

T+N: Totiž... *(a společně začnou zpívat píseň o špehování)*

JDE SE ŠPEHOVAT

Hudba: P. Veselý / Text: L. Nekuda

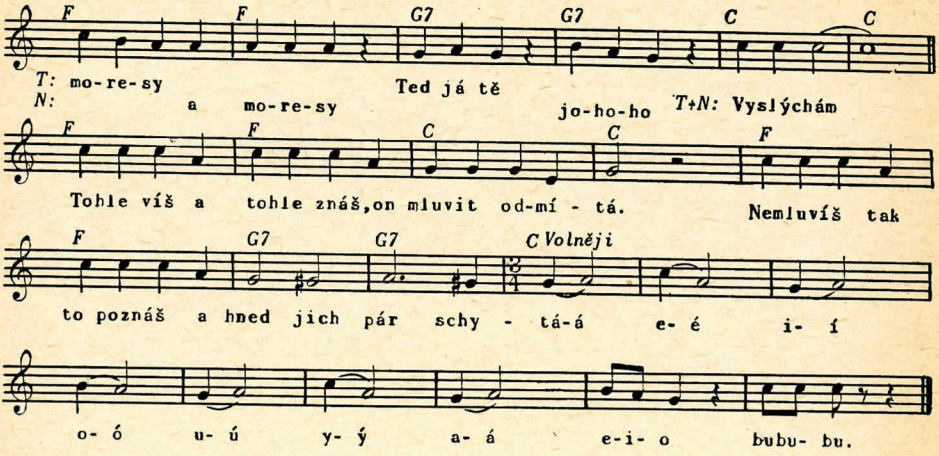

Při posledních taktech si T+N sedají na krychli vlevo

ADAM A SOKRATES

S: Spoluobčané aténští... *(Několikrát si zkouší různou intonaci)* — Sešli jsme se na dnešním fóru...

T+N *se smějí*

S: Co je zde k smíchu? — Sešli jsme se na dnešním fóru...

N *se směje*

S: Kdo se směje naposled, ten se směje nejlépe. Jste jak malí kluci.

T+N: Sešli jsme se na dnešním f ó r u...

S *se směje*

A *(vejde)*: Zde je nějak veselo.

S: Tedy... sešli jsme se na dnešním fóru, abychom pohovořili o fyzické derege... *(opravuje se, a to vždycky tak, že nejprve odplivuje špatně vyslovené hlásky)* ...denere... abychom pohovořili o fyzické *(opatrně)* degenerovanosti aténské mládeže. Vážení spoluobčané, mládež pátrá. — *(Opraví se)*... Vážení spoluobčané, mládež chátrá. Olympionáda je jednou za čtyři roky, gladiátoři vymírají, proto je zapotřebí začít s výchovou v hodině. — *(Opraví se)*... proto je zapotřebí začít s výchovou v rodině. Nemohu nevzpomenout příkladu ze staré charty. — *(Opraví se)*... Nemohu nevzpomenout příkladu ze staré Sparty. Tam házeli lidi neduživé a s křivou páteří do propasti. Znal jsem mrzáka, který byl svržen třikrát po sobě; tak byli otužilí. A ptám se, jak to, že se potulují po Aténách lidé bez páteře? Nečekám odpovědi, je to řeznická otázka. — *(Opraví se)*... Nečekám odpovědi, je to řečnická otázka.

A: Prosím tě, koho tím myslíš?

S: Netykej mi, chlapče. Cožpak nevíš, s kým mluvíš?

A: Nevím.

S: Jsem Sokrates.

A: Ty toho zase víš...

S: Vím, že nic nevím.

A: Fakt — je to Sokrates. Snad jsem ho neurazil. Zkusím nějakou lest. ... Pan Sokrates? Ano, jsem velmi rád, že se mi podařilo zastihnout velikého filosofa. Jistě budete tak laskav a odpovíte mi na několik otázek. Naše čtenáře by zajímalo — jak trávíte svůj volný čas...?

S: Volný čas... tak to trávím.

A: Ano, ale jak trávíte?

S: Trávím vleže, nohy hodím trochu výše, to se tráví nejlépe.

A: No to je ohromné. Víte, rádi přinášíme čtenářům neotřelé zprávy. No, a můžete nám prozradit, mistře, na čem právě pracujete?

S: Na stole, na svém mramorovém stole.

A: Ale podívejme — kameník; vy si děláte stůl, zajímavý koníček.

S: Koníček, to ne, když už, tak stoleček. Ale jinak je to obyčejná kamenná deska a na ní píši.

A: Vy píšete na kameni, to známe. Hieroglyfy. My to po vás rozluštíme, nebojte se. Na to jsou už teďka stroje.

S: Člověče, co tady plácáte? To vy jen tak pro nic za nic, viďte?

A: Pro nic za nic?... Pro někoho a za něco, pane filosofe. Sloužím své obci. Čtenářské obci. A copak právě tešete?

S: Sepisuju Paměti. Bude to kniha světového formátu. A_2 nebo A_1. Nevím, co mi projde. Kniha bude plná myšlenek. Mám silné myšlenky, které by i vola zabily.

A: Takové knížky by se měly číst povinně... No a nakonec, když hovoříte o své nové knize, mohl byste prozradit našim čtenářům — vezmou se nakonec?

S: A prosím, koho myslíte? Pyrama a Thisbe, Romea a Julii, nebo Oldřicha a Boženu?

A: Tak vy tam máte tolik kladných hrdinů?

S: V mých Pamětech se hrdinové jen hemží. Hannibal... Caesar... Vždyť to jsou dějiny lidstva!

A: Pane Sokrates... a prý z těch hrdinů každý umřel pro něco. Pro pravdu nebo pro vlast, pro svobodu, pro peníze. Když pro pravdu umřeli, myslíte, že pro ni taky žili?

S: Člověče, vy když furt nevykládáte, že jste od novin, tak mluvíte docela moudře.

Soubor Divadélka Pod okapem zpívá finálovou píseň. Foto J. Pražák

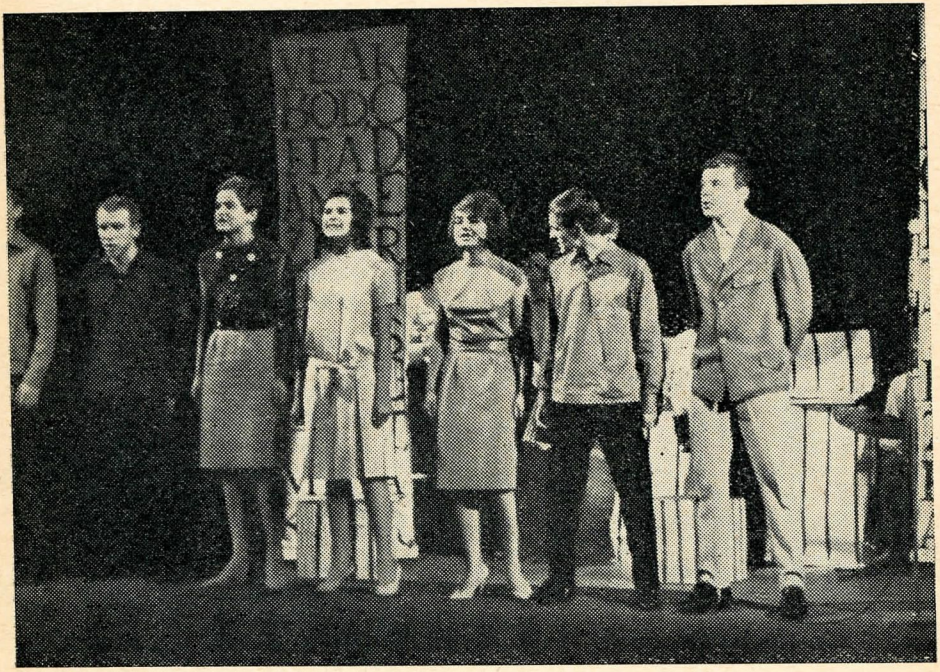

A: Víte, já taky nejsem od novin. Ale to už jsem se tak naučil. Oslovil jsem na ulici neznámou dívku slovy: Dovolte, slečno, měla byste chvíli čas, chtěl bych se vás na něco zeptat. — Čas neměla a ještě si odněkud vytáhla o půl hlavy vyššího bratrance. Potkal jsem jinou se slovy: Dobrý večer, já jsem od televize, mohu se vás na něco zeptat? — Mohl jsem... i když jsem se pak už na nic neptal. — Tak mi promiňte ty noviny, já se vás chci totiž celou dobu něco zeptat.

S: Prosím, ale rychle, jdu se naparovat, mám připravenou lázeň.

A: A vy se naparujete v lázni?

S: Ano.

A: A to se naparujete jen v lázni?

S: Ano.

A: A to jste sám, když se naparujete?

S: K čertu, ano.

A: Jak moudré — hodno filosofa.

S: Nuže, ptejte se.

A: Pane Sokrates, máte vy něco, o co se můžete opřít, nějaký pevný bod?

S: Tohle zrovna říkal Archimedes — Dejte mi bod a pohnu světem. Čím chcete pohnout vy?

Adam chce odpovědět, ale vtom někdo vejde a šeptem ho na něco upozorní; Adam se zarazí a řekne nějakou frázi (jako např.: My všichni uvědoměle pomůžeme naší zemědělské výrobě... !)

S *(zavrávorá):* Fráze — *(a s náležitým odplivnutím opraví poslední přeřeknutí)* ... Stráže! ! — Odveďte ho!

A: I ty, Brutto?!

T+N: Tara, Netto — a jdeme, ráz dva...

Hudba zahraje pochod, který pak přejde ve foxtrot; T+N+A v rytmu přestaví krychle, hudba usekne a Adam je vyslýchán podruhé

ADAM VYSLÝCHÁN PODRUHÉ

T: Tady se postavte ke zdi, my si vás musíme ještě jednou vyslechnout.

N: A lépe.

T: A lépe.

A *udělá krok*

T: Stůj!

N: Stůj!

A: Stůj!

T+N *(se na sebe podívají):* Ty stůj.

N: A budeme vyslýchat. Kryj mi záda. *(T mu přikryje záda novinami, N poslouchá jako doktor)*

T: Nic?

N: Nic!

T: Člověče, vy nám něco tajíte.

A: Já vám toho tajím.

N: Ještě buďte drzý.

A: Vždyť jsem.

T: To je hrozné, on se nebojí. Máš zde tu brožurku?

N: ...z levé ruky uřežeme dlaň, podvážeme tepnu, předloktí seřízneme do průměru otevřených úst. Takto zastrouhanou vsadíme ruku dotyčnému do úst, řádně utěsníme a ucpeme nos.

A *(se chvěje)*

N: Tak budete mluvit?

A: Ale jistě, vždyť jste se ještě na nic neptali.

T: Kdo se na nic neptal?

A: No, vy jste se na nic neptali.

N: Mnoho mluvíte, nikdo se vás na nic neptal.

A: Vždyť vám to říkám.

T: Tak my jsme se ještě na nic neptali?

N: Prosím. Znáte nějakou národní píseň?

A: Ano.

N: Zpívejte!

A: Na Strahově pod Petřínem...

T+N *(klepou rázitky do rytmu písně):* I my jsme pro umění.

T: Máte doma vlastního kanára?

A: Ne.

T: Máte tedy kanára vypůjčeného?

A: Ne.

T: Aha, pište. Obžalovaný se přiznal, že krade kanáry.

A: Ale já nemám vůbec kanára.

T: Na to jsem se vás neptal.

N: Za kolik máte stovku?

A: Za 80 let.

N: Co?

A: Je mi dvacet.

T: Zrychlíme tempo. Kouříte?

N: Pijete?

T: Běháte?

N: Bydlíte?

T: Spíte?
N: Tančíte?
T: Čtete?
T+N: Tak co?
T: Kouříte?
A: Lípy.
N: Pijete?
A: Vodu.
T: Běháte?
A: Rychle.
N: Bydlíte?
A: Dobře.
T: Spíte?

A: Tvrdě.
N: Kolik je 3×6?
A: Čtrnáct.
T: Ví to, je nevinen.
N: Vidíš, já jsem ti říkal, nebuď do toho tak hr...
T: No, a co teď?
N: Zatím si budeme povídat, třeba na to přijde, že je volný.
T: No tak povídej něco.
N: Já myslel, že na něco přijdeš. Tak už na nic nepřicházej. *(K přicházející zpěvačce)* Co tady děláte?

POSLEDNÍ ŠANSON

Hudba: P. Veselý / Text: L. Nekuda

T: Tak tohle nedělejte! Já umět tak hezky zpívat, tak jsem veselý.
N: Víte co? Vy jste sama, my dva, to jsme s Jarkou dohromady čtyři. *(Volá dozadu, přichází]; T+N svlékají saka, vyjíždí hudba)*

PÍSEŇ TRAGÉDŮ

Hudba: P. Veselý / Text: L. Nekuda

ROZHOVOR U GLÓBU

V pozadí za krychlí globus, na něm klobouk, který čouhá

T: Dívej, se Adam.
N: Kde?
T: Tam.
N: Pst, jdeme na něj.

T: Počkej, to musíš s rozmyslem.
N: To je pravda, ať je nás víc. Sami dva, to je riziko.
T: Ty zůstaneš tady a budeš dávat pozor, aby nikdo nešel.
N: A když někdo půjde?
T: Tak zařídit, ať nejde.
N: Dobře, ale jak?
T: Řekneš třeba, že támhle dávají plzeň.
N: Co když nepije.
T: Tak že dávají něco jiného.
N: Dobře. Co?
T: Nevím, něco mu namluvíš.
N: Co když bude hluchý?
T: Tak ho vezmeš přes hlavu.
N: To ne. Já se na takové věci nemohu dívat.
T: Tak ho praštíš poslepu.
N: A co když kolem půjde někdo jiný, a já trefím jeho.
T: Tak dáš pozor.
N: Ano, já dám pozor, on nesmí z místa a ty zajmeš Adama.
T *(dojde ke glóbu)*: Jé, to je glob. *(Přináší jej)*
N: Jéj, matička Země. Nějaká nachýlená.
T: To bude zub času, mám ji narovnat?
N: Dívej, pól.
T: Robeson?
N: Ne, severní.
T: Jak jsi to poznal?
N: Dej sem ruku, jak studí.
T: Pozor, tady leze lední medvěd.
N: To je moucha. Lední medvěd by byl bílý.
T: My jsme na tom glóbu taky?
N: Ovšem.
T: Tak se najdem.
N: Co vlastně hledáme?
T: ČSSR.
N: Víš co? Hledej Č, já budu hledat zbytek.
T *(po chvíli)*: Č.
N: Čo?
T: Nič, Č.
N: Ukaž. — To je Čína, jdeš od toho! Tady, už to mám!
T: To je SSSR.
N: Tak to už bude někde poblíž.
T: Tady: ČSSR.
N: Aha, tak tam někde jsme. Víš co, já se projdu po jevišti, jestli se tam něco hne. *(Po chvíli)* Nic?
T: Nic.
N: Špatný glóbus.
T *(čte)*: Capri. Aha, Kapri.
N: Hýbají se?
T: Ne.
N: Tak jsou leklí.
T: To je ostrov. Tam se jezdí na dovolenou, povídala naše bytná.
N: Ta toho myslím povídala víc.
T: Jo, pak povídala, že ta malá, co bydlí v prvním patře, jak každý večer svítí světlo...

Vyjíždí hudba a zpívá se Nevinná

DÍVKA NEVINNÁ

Hudba i text: P. Veselý

ADAM SE UČÍ DÍVAT

A: Tady jsem. Konečně mám, co jsem hledal. Budu slavný, jsem autor. Můj život dostává smysl. Napsal jsem hru. Hrdinové se představí sami.

N: Jsem přednosta stanice. Hrdina spíše na všední den, třeba na čtvrtek, jako dneska.

T: Jsem detektiv amatér. Hrdina spíše na všední den, třeba na středu, jako dneska.

N: Na čtvrtek!

T: Na středu!

N: Probůh, je to tak?

T: Proto jsem tady, ha ha. *(Vytáhne sluchátko)* Můžete se informovat.

N: Haló, informace? ... Ano, děkuji ...

T: Tak co?

N: 21, 14, 8, 9, 38, 49.

T: Co to je?

N: Haló, ... co to je? — Kdo sedí ... jo, že si sedím na vedení, kdepak, my vůbec nemáme vedení, to je bezdrátový telefon ... Děkuju za optání, jinak doma všichni zdrávi. — Slušná paní ...

T: Říkáte všichni zdrávi? A co je dneska?

N: Haló, co je dneska? Středa. *(Zařve)* Středa! Probůh, je to tak.

T: Proto jsem tady, ha ha. Kráčím po stopě vaší nedbalosti. V domnění, že je dnes čtvrtek, vypravil jste polední vlak dříve, a tak jste oklamal naši cestující veřejnost. Chystám si proto pro vás otázku. Ovládáte vy vůbec jízdní řád?

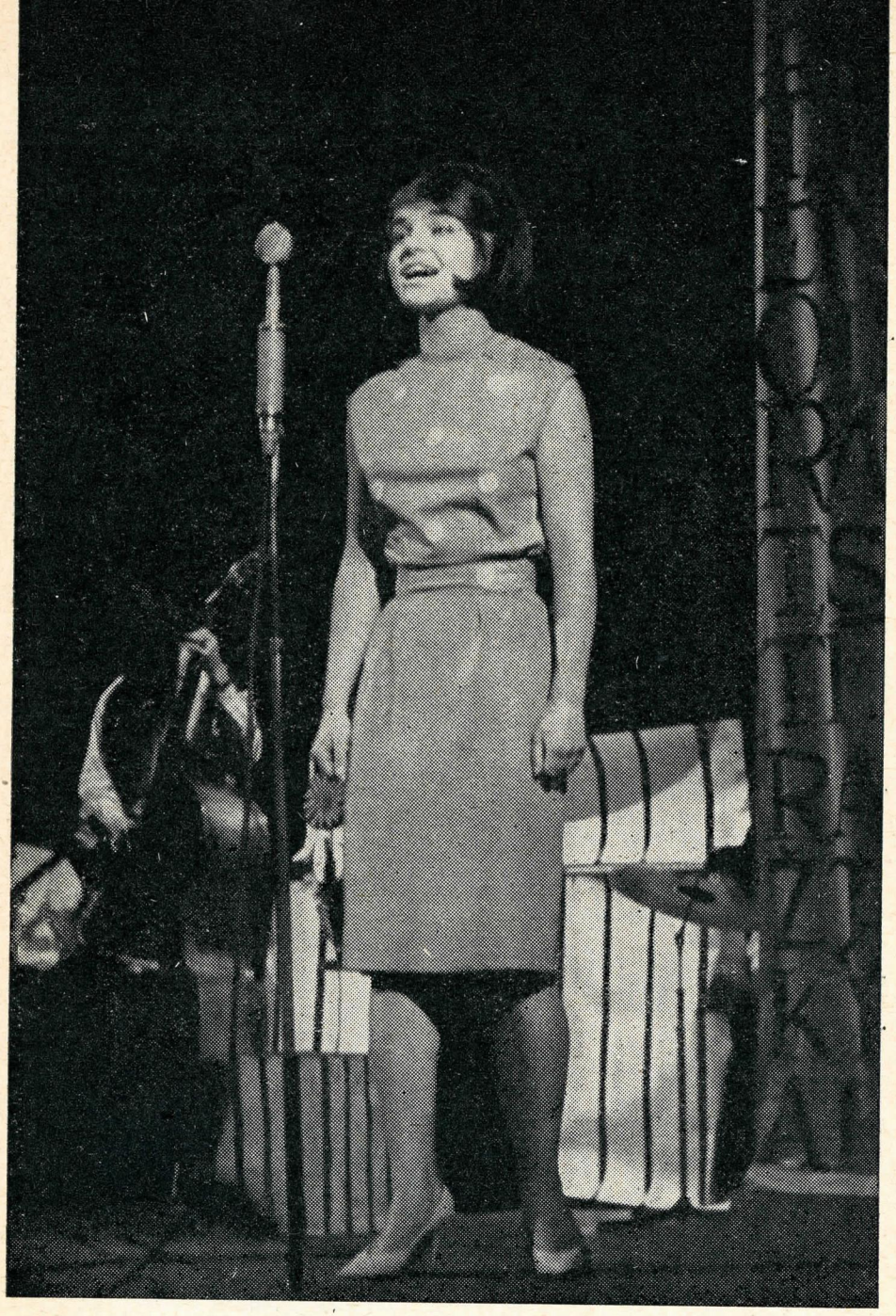

Na Pražákově fotografii zpěvačka ostravského Divadélka Pod okapem

N: Poštovní doprava ve vlacích je označena značkami vloženými mezi hodinové a minutové číslice časových údajů. Trať 28: Praha—Olomouc—Přerov...

T: To není ono, musíte jásat, letět, zpívat! *(Zpívá)*
Přerov, Prosenice, Lipník nad Bečvou,
Drahotuše, Hranice na Moravě,
Bělotín, Polom, Jeseník nad Odrou,
Suchdol, Hladké Životice, Studénka, Jistebník,
Polanka nad Odrou...

A: Dost! — Pánové, děkuji vám, bylo to pěkné, ale pro jistotu, kdyby se někdo ptal, tak jsem o vás vůbec nikdy vůbec nic nepsal. — Děkuji vám.
Gong, přeměna, Adam režisérem

A: Tady jsem. Našel jsem, co hledám. Pero si nechám jen na autogramy a psaní nechám písálkům. Jsem režisér, toť můj cíl. — Dobrý den, pánové, tak pojedeme na výstup první. Prosím, hrdinové se představují.

N: Jsem přednosta stanice. Hrdina spíše na všední den, třeba na čtvrtek, jako dneska.

T: Jsem detektiv amatér. Hrdina spíše na všední den, třeba na středu, jako dneska.

N: Na čtvrtek!

T: Na středu!

A: Pánové, musíme děj se co děj děj zrychlit, aby spěl k tragickému vrcholu. Tak vy pojďte sem a vy takhle. *(K C, který stranou přihlíží)* A co vy tady děláte?

C: Já se jen tak dívám...

A: A nechcete si sednout mezi lidi?

C: Já radši postojím.

A: Pánové prosím, — a svižněji.

N *(zrychlená groteska):* Jsem přednosta stanice, hrdina spíše na všední den, třeba na čtvrtek, jako dneska.

T: Jsem detektiv amatér, hrdina spíše na všední den, třeba na středu, jako dneska.

N: Na čtvrtek!

T: Na středu!

N: Probůh, je to tak?

T: Proto jsem tady, ha ha. Můžete se informovat.

N: Haló, informace... děkuji!

T: Tak co?

N: Tak co... děkuji, jinak doma všichni zdrávi...

A: Pánové, pozor. Nyní ve slovech „Říkáte všichni zdrávi" objevuje se tragédie v plném světle. Na ta slova se úplně položte, to musí znít.

T *(si lehá na zem):* Říkáte všichni zdrávi?

A: Ale ne, myslel jsem položte důraz, ne položit na zem. Ještě jednou. *(K C)* A co vy tam děláte?

C: Já se jen tak dívám...

A: Tak si někam sedněte.

C: Já radši postojím.

T *(tragicky):* Říkáte všichni zdrávi? A co je dneska?

N: Haló, co je dneska?... Středa... středa! Probůh, je to tak.

T: Proto jsem tady, ha ha. Kráčím po stopě vaší nedbalosti. V domnění, že je dnes čtvrtek, vypustil jste vlak na nesprávnou kolej a způsobil jste srážku vlaků.

A: Více hrůzy... táák...

N *(hrozně):* Namoutě, je to tak.

T: Mohu vám nějak pomoci?

N: Není mi pomoci. V tom vlaku jely moje dvě děti. Babička je vezla na zabijačku. Jaká hra osudů!

A: Dóóst, je to strašné. A co vy tam děláte?

C: Já se dívám, já tam mám známé... *(Mrká do lidí)*

A *(tajemně):* Pojďte sem. O kom mluvíte, vy máte nějaké známé nahoře?

C: Ale ne, tady, mezi lidmi.

A: Tak si tam jděte sednout.

C: Já postojím.

A: A nepostojíte.

C: A postojím.

A: A nepostojíte.

C: Vidíte, to mně pořád říkají: Člověče, vy chvíli nepostojíte... A já postojím.

A: A... víte co, vy jste se teďka díval. Pojďte si to prohodit. Já neumím dělat režiséra. Zkuste to vy. Já se půjdu dívat.

C: Dobrý večer, pánové, vysvětlím vám své pojetí dramatu. Když jde o tragédii, tak ať je jasné, o co jde. Pánové, více osudovosti, to musí být koncert! *(Začne dirigovat, ostatní zpívají motiv Osudové)*

A *(tleská, usmívá se)*

C *(skončí, ukloní se k A):* Co se tlemí-

te na koncertě, člověče, vždyť to byl Beethoven!

A: A kterej; ten menší, nebo ten s pěšinkou? Měl jsem se líp podívat. *(K lidem)* A vy jste mě viděli dobře? — Byl jsem autor. Špatný. Pak režisér. Dívali jste se, jak jsem dopadl. A teď, bych se chtěl naučit alespoň dívat. Třeba bych se dověděl, kdo to byl Beethoven...

Po Adamově odchodu přichází zpěvačka s kopretinou

KOPRETINA

Hudba: P. Veselý / Text: L. Nekuda

P ř e s t á v k a — *kopretina zůstává nasvícena*

ANČI TWIST

Hudba: P. Veselý / Text: L. Nekuda

Přijdu s kyticí koukám se
Anči s Turkem tančí
Joho tančí joho tančí
Turek šeptá Anči
Chtěl bych tě mít na svém ranči
Joho ranči joho ranči

Ona už jen po něm joho točí
Svoje hnědé joho hnědé oči
Turek bude moji Anči
Míti na svém ranči
Joho Anči je na ranči

Po dozpívání písně, kterou zpívají také T+N, odejdou všichni, kromě těch dvou. T+N se zatváří navýsost solidně, oblékají si saka a hra pokračuje

ADAM A EVA

T: Vidíte, pane, toho pohybu, to byl tanec.
N: Nazýváte tancem jakési rituální křepčení. Je to projev nejnižších pudů.
T: To je ta dnešní mládež. Člověk aby se bál na ulici, tam se vraždí a loupí.
N: Nemají morálku, jsou na sebe jako zvěř.
Adam sedí na své krychli
E: Adame, chyť! *(Hodí mu kopretinu)*
N: Vidíte pane, házejí si klacky pod nohy!
T: Koukejte, teď ji praští.
A: Děkuju, hezká kopretina, odkud ji máš?
E: Hádej, Adame!
N: Slyšíte, budou se hádat.
A: Utrhla na zahradě?
E: Ne.
A: Utrhla v příkopě?
E: Ne!
A: Ukradla v parku?
E: Ne.
T: Koukejte, teď ji praští.
E+A *se smějí*
E: Dostala jsem ji.
A: Dostala, od koho?
E: Od jednoho kluka, co se mnou tančil.
A: Tak ty sis od něho vzala kopretinu; a tančila jsi s ním hodně?
E: Proč mě zpovídáš, nic jsem neprovedla a jsem přeci dospělá.
A: Už je ti skoro osmnáct, a nevíš, co je svět. Maturita, pak potištěný a prázdný papír řekne: jsi dospělý.
Jsem dospělý, a nevím, co je svět,
ptám se a lidé říkají, že svět je
támhleten barák,
že svět je les, že svět je motýl,
že svět je gramofonová deska,
že svět je Rolland,
že svět je horečný šepot, že svět je dívka...
I: Dívka, to je jako ženská, když je ještě malá, že jo. Ty seš mi básník. A už jsi měl nějakou dívku?
A: Já nevím, ty ano?
I: Co já jich vystřídal. Musíš mít prachy a taky to umět. Řekneš: Jde se na kafe... no a jde se, nebo tancovat...
A: Poslyš, dal jsi někdy holce, s kterou jsi tančil, kytku?
I: Proč myslíš, to se dělá?
A: Eva dneska dostala kopretinu a pak mně ji přinesla. Třeba mě má fakticky ráda.
I: Ráda? Tebe? A řekla ti to?
A: Neřekla.
I: Co myslíš, řekne někdy holka klukovi, že ho má ráda?
A: Když ho má ráda, tak mu to řekne.
I: Měla by mu to říct, to je fakt.
A: No jo... Evo, Evo, máš mě ráda?!
T: Koukejte, teď ji praští.

Pauza, Eva jde pomalu k A, políbí ho nebo skloní hlavu na jeho rameno

DNEŠNÍ DATUM

Hudba: P. Veselý / Text: L. Nekuda

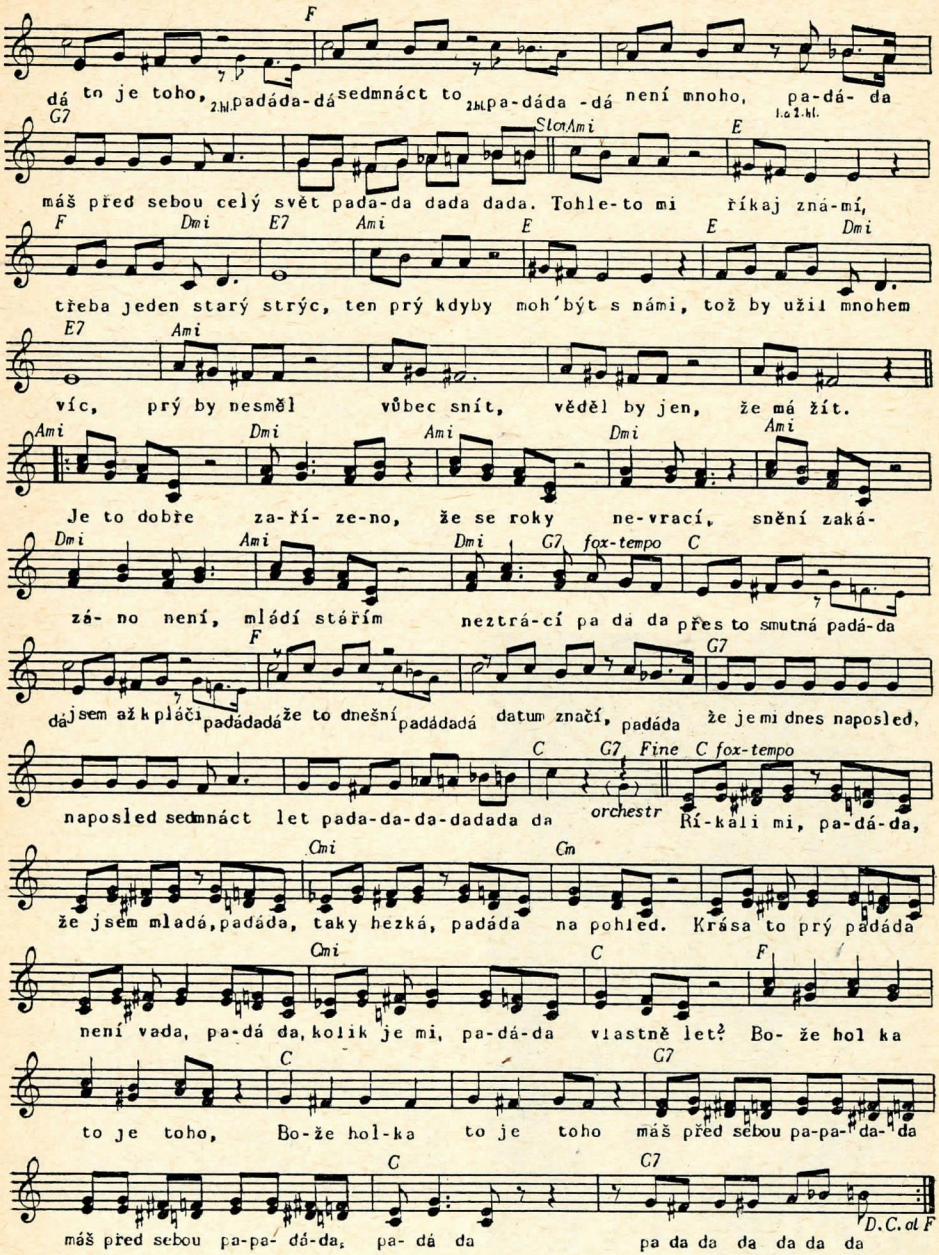
F
dá to je toho, 2.hl. padáda-dá sedmnáct to 2.hl. pa-dáda -dá není mnoho, pa-dá- da
G7
Slon Ami
E
1.a 2.hl.
máš před sebou celý svět pada-da dada dada. Tohle-to mi říkaj zná-mí,
F
Dmi
E7
Ami
E
E
Dmi
třeba jeden starý strýc, ten prý kdyby moh´být s námi, tož by užil mnohem
E7
Ami
víc, prý by nesměl vůbec snít, věděl by jen, že má žít.
Ami
Dmi
Ami
Dmi
Ami
Je to dobře za-ří- ze-no, že se roky ne-vrací, snění zaká-
Dmi
Ami
Dmi
G7
fox-tempo
C
zá- no není, mládí stáří neztrá-cí pa da da přes to smutná padá-da
F
G7
dá jsem až k pláči padádadá že to dnešní padádadá datum značí, padáda že je mi dnes naposled,
C
G7
Fine
C fox-tempo
naposled sedmnáct let pada-da-da-dadada da orchestr Rí-kali mi, pa-dá-da,
Cmi
Cm
že jsem mladá, padáda, taky hezká, padáda na pohled. Krása to prý padáda
Cmi
C
F
není vada, pa-dá da, kolik je mi, pa-dá-da vlastně let? Bo- že hol ka
C
G7
to je toho, Bo-že hol-ka to je toho máš před sebou pa-pa- da- da
C
G7
máš před sebou pa-pa- dá-da, pa- dá da pa da da da da da da
D.C. al F

Po písni přichází M — číšník v malé restauraci. Je charakterizován servítkem přes ruku. Opráší krychle, sedá s novinami, přichází Žena

V KOUPELNĚ JE ZATOPENO

M *(čte):* Anna Malá, 31 let, matka dvou dětí, spáchala sebevraždu.

Ž: Škoda, s tou rakovinou mohla chodit ještě klidně dva roky.

M: Vy jste znala paní Malou?

Ž: Jako svou vlastní sestru.

M: Musily jste být veliké přítelkyně.

Ž: Ne, byly jsme sestry.

M: Promiňte, nevšiml jsem si, zda máte smutek.

Ž: Jak se pozná, když má člověk smutek?

M: Má černou barvu šatů.

Ž: Nesluší mi černé šaty. Nosím smutek v duši.

M: Tedy máte černou duši.

Ž: Ó, jste duchaplný. Takový člověk a v tak malém podniku.

M: Lichotíte mi. Čekáte manžela?

Ž: Přítele.

M: Přítele manžela?

Ž: Ne. Svého přítele. Víte, René je ohromný. S ním dostávají věci a život nový smysl.

M: Copak život má nějaký smysl?

Ž: Smyslem života je třeba práce, láska, knihy, všechno krásné a ušlechtilé. A rychlost. Já mám ráda rychlost. Když René nastartuje vůz a za chvilku je z něho jen malý bod na obzoru.

M: Bílou paní, nebo turka?

Ž: Přineste paní i s turkem.

Vcházejí T+N v přestrojení: jeden s fezem, druhý se závojem

T: Dobrý den, já jsem bílá paní.

N: A já jsem turek.

Ž: Co to má znamenat?

N: Neprošlo to?

T: Tak ne, já nejsem bílá paní.

N: Já už vůbec nejsem turek. *(Sedají si)*

Ž: Vy jste přišli za mnou?

T: Kdepak, vůbec si nás nevšímejte, uklidněte se.

Ž: Vy jste od policie?

N: Ale kdepak, vůbec nic se nestalo. My jsme z požárního ústavu.

Ž: Už jsem se lekla.

T: Vůbec si nás nevšímejte. *(K N)* Začni.

N *(se odhodlá)*: Madame, hlavu vzhůru, v koupelně máte zatopeno.

Ž: Díky vám, dobrý muži, alespoň bude teplo.

N: Jo. No když myslíte...

T: Madame, v koupelně je zatopeno, aby vám nebylo moc horko, živel je živel, když řádí.

Ž: Pomóc, hoří!

N: Madame, ještě nikdy nebylo tak zle, aby nemohlo být hůře, v koupelně je asi metr vody, vzpamatujte se.

Ž: Pane vrchní, René vám zaplatí. Musím se podívat domů. Mařenka je tam pořád sama.
A *(couvá zpět do scény, pak):* Evo, Evo, pojď sem. Kde jsi teďka byla?
E: Tady vzadu.
A: Určitě jsi nemluvila před chvílí se mnou v kavárně?
E: Kdepak, to se ti něco zdálo.
A: Tak to je dobře, že se mi to jen zdálo.

TAK NĚJAK

Hudba i text: P. Veselý

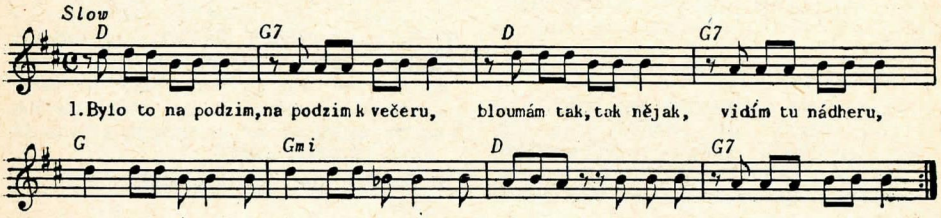

Vlasy jdou do čela
Té malé tvářičky
A v botech po sestře
Chybějí tkaničky
Loudá se pro pivo
Mašli má nakřivo
Kouká tak tak nějak
Říci jak nesvedu

Povídám maličká
Kdopak tě nečesal
Neumyl nestříhal
Po hlavě nelaskal

Hudba dohrává, za scénou hlasy

Loudáš se pro pivo
Mašli máš nakřivo
Koukáš tak tak nějak
Říci jak nesvedu

Tak pozdě navečer
Malému děvčátku
Máma má povídat
O princi pohádku
Kouká tak tak nějak
Čekám co odpoví
Máma nám odešla
K jinýmu tátovi

ZASE DOMA

T: Pozor, lev.
N: To je jelen!
T: Tak jsme doma! *(Vchází na scénu)* O tom napíši román. Bude se jmenovat „Putování z Capri do Čech pěšky" a vyjde v edici Rasputin. A dostaneme možná putovní pohár.
N *(vchází, má v ruce mapu):* Stát! Vytáhnout nohavice, tady je řeka.
T: Co?
N: No tady je řeka. *(Podívá se na zem)* Kde je?
T: Já o ničem nevím, nic jsem neviděl, já jsem nic nebral.
N: Tady měla být řeka, já dál nejdu, dokud tady nebude řeka. To je šlendriánství, a to já nebudu podporovat!
T: Buď rád, že tu není. Když není řeka, líp se jde!
N: Tak proč to tu píší, když to není pravda.
T: Jo, oni to píšou? A čteš mapu, nebo noviny?
N: Mapu.
T: To není možné. Ukaž.
N: Tady. *(Slabikuje)* Amazonka.

T: No jo. Buď rád, že tu není. Podívej, jak je dlouhá. Než bychom ji obešli...

N: Mám nápad. Jestli není podzemní ... *(Poslouchají)* Něco se tam hýbá. Ale řeka to není.

T: Podzemní hnutí. Pojďme pryč.

N: Počkej, tam někdo mluví. *(Říká, co slyší)*... z nedostatku jiných místností upravili jsme si tuto jeskyni, abychom pokračovali v kulturním odkazu pračlověků, jejichž kulturní odkaz vidíte tady na stěnách. — Tak jsme opravdu doma!

T: Krásný pocit být zase doma.

N: Nemusíme poslouchat ten jejich věčný západácký džez, nemusíme se koukat na jejich hnusné pornografické filmy! Nemusíme navštěvovat striptýzy, nebudeme už déle ubíjeni tou jejich úpadkovou kulturou.

T: ... počkej, než jsme odcházeli odtamtud, taks říkal, že se ti všechno to, cos teď jmenoval, děsně líbilo.

N: Pst! Teď už jsem doma.

T: Já bych šel radši dál.

N: Já bych si chvíli sedl. *(Sedají)*

N: To bylo krásné, jak nás honil ten klokan po pláži, co?

T: Klokan? To byl pes.

N: Klokan! To líp vypadá.

T: A jo! Jak ho pak sežrala ta velryba.

N: No, a on ji zaskočil, takže když potom mluvila, tak to vypadalo jako když kloká... kloktá.

T: To je taky blbost, kloktat klokana.

N: Na rybách je nejvíce jasné přísloví Čím větší, tím hloupější. Takovou sardinku by to ani nenapadlo.

T: Člověče, já už se těším do práce.

N: Máme těžkou práci, ale radostnou.

T: Je sice kvapná, ale málo platná.

N: Co to tady vykládáš?

T: To je přísloví. Musíme přece těžit z folklóru.

N: Ale s rozumem.

T: To ne. To jsem nečet.

N: Já už se taky těším. Až budeme zase *(do rytmu razítkem)* poznávat lidské charaktery *(vzdychne na razítko)*...

T *(ukazuje jakoby na lidi před sebou)*: Dobrý, špatný, dobrý, špatný, dobrý špatný — nic neříkat, tady to mám černé na bílém! Co byl otec, matka, sestra, bratr, strýc — dobrý; z toho je teplo. *(Svléká sako)*

N: Co byl otec, matka, sestra, bratr — špatný.

T: Co to děláš?

N: Určuji charaktery lidí.

T: Podle čeho?

N: Podle vlastností. Co byl otec, matka, sestra, bratr?

T: Na to, co je on, se neptáš?

N: Ale ano! Jste politicky organizován, máte funkce — dobrý, špatný, dobrý, špatný.

T: Počkej, vždyť je to blbost.

N: Co je to s tebou, takhle jsme to přeci dělali pořád. Co se to stalo?

T: Nic se mi nestalo. Naopak, je mi nějak líp, volněji, nějak se mi dobře dejchá. Jako by ze mne něco spadlo. To je přeci krásný takhle zhluboka se nadechnout; zkus to, shoď to sako... *(Podívá se na své sako)* Sako — no jasný, sako. Sundej to sako.

SUNDEJ TO SAKO

Hudba: P. Veselý / Text: L. Nekuda, P. Podhrásky

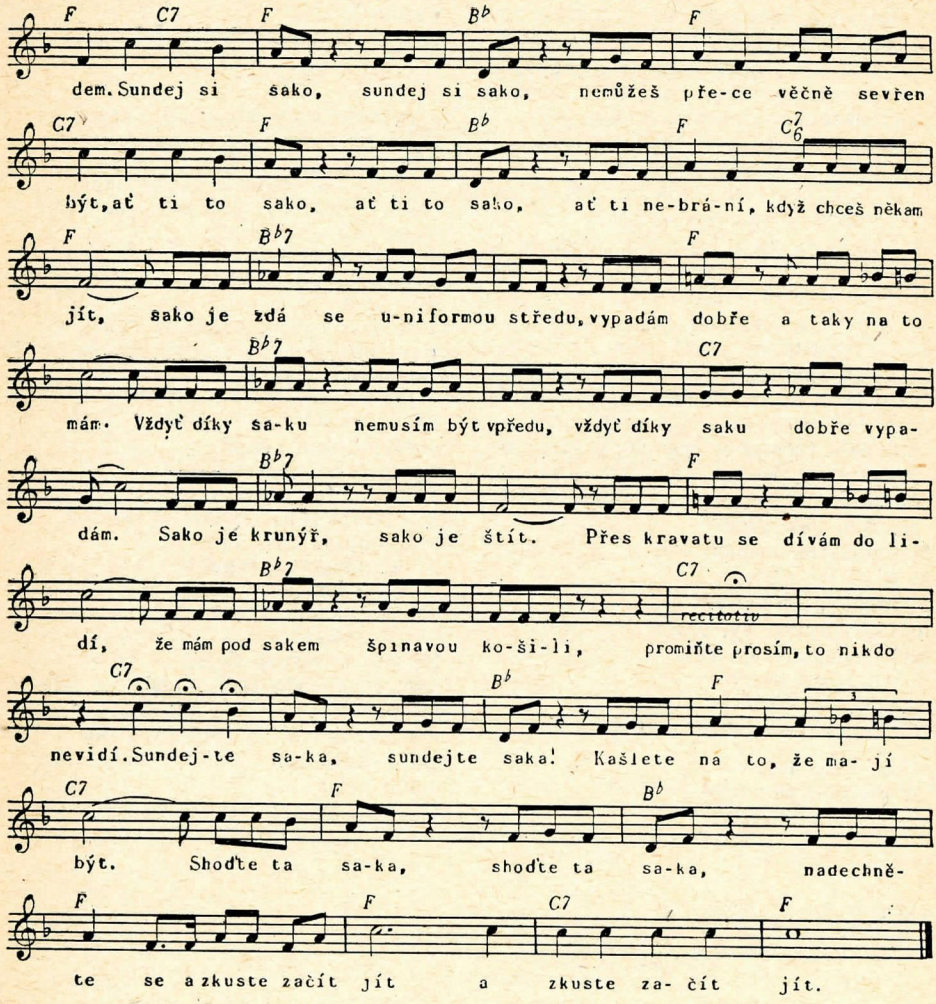

Po písni se zatmí. Přichází Adam a hovoří k lidem na scéně

PTÁME SE LIDÍ

A: Rok 1914. Stojíme na prahu 20. století. Otevírá se věk převratných vynálezů. Viděli jste všichni řiditelnou vzducholoď? Hrabě Zeppelin vám jich předvede tucet i více. — Stojíme na prahu 20. století! Potkáváme lidi a ptáme se jich: „Dobrý den, prosím vás, co myslíte, proč?“

M: Jo, jako že bude válka... a v tom je beztak nějaká politika. Nemám pravdu?

A: A co říkáte vy, proč?

Ž: Proč mi nedáte pokoj, mladej pane!

A: Konečně, co myslíte vy, proč?
D: Mládež je špatná, to my anarchisté jsme hotoví muži. Čas běží kupředu a dohonili jsme jej v roce 1942. Technika překonává prostor. Viděli jste již nejnovější stíhačky? Německé letectvo vám jich předvede tisíc i více.
A: Znovu jsou zde lidé a ptáme se: „Prosím vás, co myslíte, proč?"
M: Válka, a proč ne; přeci, abychom ji vyhráli.
A: A co vy říkáte, proč?
Ž: A proč ne, mladej...
A: Co myslíte vy, proč?
D: Jo, jo, špatná generace nám roste, nebylo jako za našich časů...
A: A tak jsme zase o kus dále, čteme rok 1963. Prostor se zmenšil, vzdálenosti se zkrátily, vesmír nám leží u nohou. Co prozradí Venuše? — Ptáme se lidí: „Prosím vás, proč?"
M: Promiňte, nemám čas.
A: A co vy říkáte?
Ž: Pardon, ale nemám čas.
A: Tak alespoň vy, proč?
D: Pardon, nemám čas!
A: Ale přece proč?

Potichu vyjíždí kvartet: Mám času dost...

Mám času dost
A městem bloumám
Temná je noc
Tak tu tmu zkoumám

(Po první sloce:)

A: Počkejte, kdo jste, že zpíváte
Mám času dost?
Kdo jste, že máte čas,
když stojíte opřeni o fasády domů,
hlavy nachýleny, jako byste se divili,
máte rádi cool jazz
a ještě nikdy jste neslyšeli Bachův klavírní cis moll.
Kdo jste?
X: Stojíme opřeni o fasády domů,
hlavy nachýleny, jako bychom se divili,
máme rádi cool jazz
a ještě nikdy jsme neslyšeli
Bachův klavírní cis moll.
A: Protože neexistuje.
Naplňujete koncertní sály
a universitní knihovny...
X: Přestože jsme: ta dnešní mládež...
Pak stojíme zase opřeni
s nachýlenou hlavou,
jako bychom se něčemu divili,
až nás napadne: žabky...
dělat žabky...
Už jste to někdy zkusil —
udělat na vodě sedm žabek za sebou?
Představte si, že jsou lidi, kteří si na to neumějí udělat za celý život čas.
No a když tak sedíte u vody, tak se dobře zpívá...

TMA

Hudba: P. Veselý / Text: L. Nekuda

Tohleto vše
Já nevidím
To patří tmě
V níž já jen slídím

Snad společnost
Co v tmě je ráda
Četná je dost
Mne nepostrádá

Refr.:

Všechno je cizí
Jen sebe znám
Náhle však mizí
Já jsem uprostřed tmy sám

(Druhý refrén končí u ⊕ a pak se znovu opakuje 1. sloka až k Fine)

ADAM NACHÁZÍ BOD

A: Počkejte, tak vy máte čas jenom na dělání žabek u vody?

T: Podívejte, vy máte asi hodně času nazbyt na takovéhle otázky.

A: Kdepak.

N: Scházíte se často se svou dívkou?

A: Často.

N: No vidíte. Považujete to tedy za důležité a umíte si na to udělat čas.

A: Abych si pro Evu neuměl udělat čas!

Z: Vy chodíte s Evou?

A: Ano.

Z: Tak jste Adam!

A: To jsem.

E: Adame, ahoj!

A *(po chvíli)*: Evo, mám tě rád.

E: Adame, mám tě ráda.

A *(k obecenstvu)*: Taková stará omletá věta — a díky jí jsem našel, pro co chci žít. Evo, mám tě rád.

Z: Taková stará omletá věta. Kdypak už mi ji někdo řekne.

J: Už jsme spolu dva roky, a kdy mi to řekl naposled? To je dlouho. Taková stará omletá věta.

E: Včera jsem viděla Zdenu s Mirkem. Jeli autem.

A: Jo?

E: Víš, jak jsem ti říkala, že společně šetří na auto.

A: No vidíš.

T: Šetřili čtyři roky. Zdena zhubla o 5 kg, Mirek o 6 kg, to je celkem 11 kg. Auto váží 2 q. Získali tedy 189 kg čisté váhy.

A: Evo, něco ti chci říct. Našel jsem bod.

E: To je to, jak jsi říkal, že to hledáš? Tak už máš ten smysl života?

A: No spíše bod.

E: Povídej, jaký.

A: Mám tě rád.

E: Já tebe taky. *(Po chvíli)* A jaký máš ten bod?

A: Mám tě rád. To je ten bod. Mám tě rád na celý život.

N: Milovali se na celý život. Fráze pro zamilované devadesátníky.

E: Takže ty vlastně žiješ pro mne. Já jsem smysl tvého života.

A: Ano.

E: Adame, víš co, já budu také žít pro tebe. To buďte můj bod.

Z *(do popředí):*
Život se dá vyjádřit číslicí dvě
Kdo jednou poznal lásku
Ten poznal taky že bez ní nejde žít

A kdyby mohl někdo lásku vymýtit
A políčit si na milence
Přestane život
Začne existence

PÍSEŇ PRO ADAMA

Hudba: P. Veselý / Text: I. Binar

2. sloka

Přeručkuj všechny dráty Adame
Přeručkuj všechny dráty Adame
Přeručkuj všechny dráty Adame
Až prošlapeš si půlku světa vandrem

A prolezeš si atomovým jádrem
Až poznáš proč se mají lidi rádi
A půjdeš tam kam nevejdou se hadi
Potom se klidně zeptej Adame
Proč tady seš

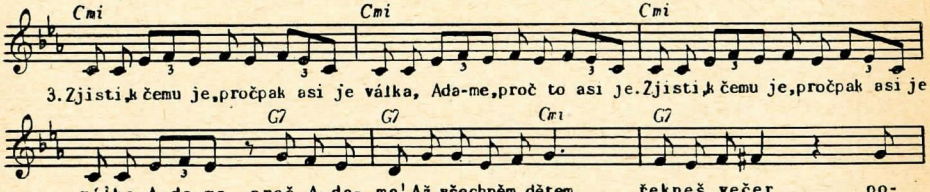

FINÁLE

A: Tak jsem našel svůj bod. Mám rád Evu, ona má ráda mne a chceme se vzít.

X: Mám bod. Pozítří si jdu dělat žabky na vodu.

Y: Mám bod. Budu žít kulturně. Za týden si jdu koupit předplatné na koncerty.

Z: Mám bod. Příští rok jdu studovat řeči.

D: Mám bod. Do podzimka se naučím tu velkou násobilku.

A: Vy všichni máte taky bod? Jak jste to říkali?

(Rychleji)

X: Pozítří si jdu dělat žabky na vodu.

Y: Budu žít kulturně. Za týden si jdu koupit předplatné na koncerty.

Z: Příští rok jdu studovat řeči.

D: Do podzimka se naučím tu velkou násobilku.

A: Počkejte! To přece není bod. Bod má být něco pro celý život.

X: Pozítří si jdu dělat žabky na vodu.

A: A co potom?

Y: Budu žít kulturně. Za týden si jdu koupit předplatné na koncerty.

A: A co potom?

Z: Příští rok jdu studovat řeči.

A: A co potom?

D: Do podzimka se naučím tu velkou násobilku.

A: A co potom? To není ono! To my s Evou se máme rádi na celý život. A chceme se vzít.

X: A co potom?

A *(chvíli přemýšlí)*: Potom si třeba někdy půjdeme dělat žabky na vodu.

Y: A co potom?

A: No potom si koupíme předplatné na koncerty. A pak se třeba můžu naučit řeči, anebo tu velkou násobilku, když myslíte, nebo dětem uděláme loutkové divadlo.

X: No a potom?

A: ... vždyť to je vlastně ono. Kdo chce tvrdit, že pomocí jednoho bodu pohne světem... Je třeba hledat, nalézat a hledat pořád dál.

TWIST PRO ADAMA

Hudba i text: P. Veselý

Autoři, herci a zpěváci ostravského Divadélka Pod okapem, L. Nekuda a P. Veselý

FRIGYES KARINTHY

Teoretici

A: Kampak, vzácná přítelkyně?
B: Dobrý den, Mistře. Jdu na operu.
A: Ó, jak dolce zní ta věta. Bravo, bravo, bravissimo, bis! Muzika nás povznáší, zjemňuje, uvádí do sfér, mate smysly — máte lístky?
B: Mám náhodou dva!
A: Furioso! Co hrají?
B: Wagnera.
A: Da capo, jdeme na titana! Sám jsem nedávno dokončil svoji nedokončenou. Má to sílu, ale Wagner to není...
B: Co to bude, Mistře?
A: Zatím mám něco v hlavě — ještě nevím co. Asi kantáta. Più moco.
B: Jsme zde, Mistře.
A: Archa umění nám kyne. Vstupte obnažena. Duševně.
B: Moc se těším.
A: Já vám předám zkušenosti. Znalosti. Vzdělání. Chci být malým důvěrníkem velkého Richarda!
B: Ještě jsem to neslyšela. *(Usedají do řady)*
A: Uslyšíte. Jenom ten motiv! Máte uši?
B: To má být intimní otázka?
A: Jestli máte nezkažený sluch.
B: Promiňte, v mém věku...?
A: Rozšířím vám hudební rozhledy. *(Orchestr ladí)* Slyšíte to?
B: Ne. Vždyť teprve ladí. Ne?
A: Co? Co ale ladí? Wagnera. Když mluví hudba, má člověk mlčet. *(Gong — je slyšet ouvertura k Bludnému Holanďanu)* Slyšíte, na tom motivu je vybudováno celé dílo. Převezmou jej postupně všechny hlasy. Rozumíte tomu?
B: Ano, rozumím... už začali...
A: Lalalala... to jsou čela... ale teď přichází kontrapunkt: tralalal — slyšíte? A teď na to fagoty: plim, plim, plim... a teď nahoru, nahoru až k trianglům trere, trere, trere, a teď dávejte pozor, teď: tě-tě-tě-tě... všímáte si, jak hrají tiše?
B: Sotva to slyším...
A: Pozor — ani slovo... teď to vyrazí... vyrazí to... bububu, slyšíte ta čela... bebebebebe... bru bru bru... skvělé, na mou duši, skvělé. Klobouk dolů před instrumentací. Ti uměli instrumentovat, co?
B: Nikdy jsem prosím neviděla Bludného Holanďana... ráda bych...
A *(přeruší ji)*: Nemluvte! Škoda propást jediný tón... teď dávejte pozor. Začíná kontrabas... ssss... bu.. bu.. bu.. bem... bem... slyšela jste...?
B: Neslyším ani tónu prosím... protože...
A *(přeruší ji)*: První housle... co ti dokáží s těmi prvními houslemi! pipipipipi.... pipipipipipi.... slyšíte ten prim?
B: Tedy... upřímně řečeno...
A *(přísně)*: Vy neposloucháte první housle?
B *(v rozpacích)*: Ale... ale... vlastně ano... ráda... jsou skvělé.
A *(silně ironicky)*: Skvělé? To bych řekl, že jsou skvělé! Dávejte pozor na to pianissimo... hned přijde... to je vrchol harmonizace úplné pianissimo... *(řve)* pli... pli... pli trete tetete... trete... pizzicato teď dávejte pozor! Zavřete oči!
B: Ale pak nebudu vidět na scénu...

A *(řve na ni)*: Zavřete oči, vy vandalko! Dívat se? Na operu? A co uši? Na co máte uši? Tady se musí poslouchat!
B: Já bych ráda...
A: Tak nemluvte... *(pobroukává si melodii, která se trochu zesílí, pak ztiší. Náhle)* Slyšela jste to?
B *(zděšeně)*: Co se stalo?
A: Slyšela jste to?
B: Neslyšela... stalo se něco? Zatelefonuji někam...
A *(rozčileně ji přeruší)*: To je Wagner... do toho partu dá gis místo fis!... To si mohl dovolit jenom on. Je to kolos, je to hudební titan... slyšíte?
B: Prosím vás... já neslyším...
A: Nemáte sluch... sem dát gis!... gis do moll, tři křížky, tři křížky...
C *(vedle něho)*: Pardon, dva křížky, jedno bé.
A: Chcete mne poučovat? Slyšel jste to gis? Co jste zač?
C *(skromně)*: Odpusťte, jsem Ernö Kontrapunkt.
A: Těší mne... co říkáte tomu gis?
C: Kolosální.
A: Cože kolosální? Pyramidální, fenomenální, kardinální... tra, ta, ta tadtá... tak co?
C *(ledově)*: No, ne tak docela... ne. Trata tad tá, ale tre tre tre dede — re...
A *(ironicky)*: Když vás tak poslouchám, vy byste byl schopen říci, že lala... lala lele.
C: Ale co je to prosím za způsoby, pepe plem, plem, plem, abyste věděl.
A: To bych si vyprosil! Plem plem máte v hlavě Tradara dala di li...
C *(vztekle)*: Trada rara tedere tětě.
A: Starou belu! Abyste věděl. Tutut... tu... tu...
C *(řve)*: Jste úpadkový zjev! Berte na vědomí, že te... dede... de lala...
B *(přeruší je)*: Prosím vás, pánové, já chci slyšet Wagnera a ne vás!
A: Co řvete ve stánku umění? Co rušíte požitek z hudby?
C: Nemá úctu ke klasice.
B *(rozpláče se)*
A: Konečně pochopila Wagnera.
B: Nic jsem nepochopila...
A: Primitiv...

Přeložil S. Kosnar

Pohřeb vilémovského generála

ŘEČNÍK: Stojíme v hlubokém smutku nad rakví muže, který zasvětil celý svůj vojenský život vlasti. Od Maasy až po Memel lká domovina nad ztrátou hrdiny. Generál von Geilsberg nosil svou železnou vlast ve svém srdci a její právo ve svém meči. Naše matky zrodily mnoho hrdinů, ale pouze jeden z nich je generál von Geilsberg. Ztratila vlast hrdinu.
HLAS: Bohužel...
ŘEČNÍK: Když vytryskly slzy z ran pokořené země, generál zatnul zuby a donutil své německé srdce k mlčení, ne však k nečinnosti. Ne všichni stáli tak pevně jako on na půdě a krvi!
HLAS: Bohužel...
ŘEČNÍK: Neumírá takový hrdina každý den!
HLAS: Bohužel...

Přeložil S. Kosnar

GYÖRGY SZILÁGYI

Co se stalo s Feketovým klukem?

SPRONCOVÁ (vběhne do místnosti): **Vico, slyšelas to? Feketův kluk sedí!**
SEKRETÁŘKA (vykřikne): **Neříkej! Já se zblázním! Tak povídej, proč!**
SPRONCOVÁ: Teď nemám čas, později k tobě zajdu! Šest měsíců! Pospíchám, miláčku, pa! (Odběhne)
SEKRETÁŘKA (se zalíbením sama pro sebe): **No tak vida, to se dějí věci! Feketův kluk sedí...**
DĚLCEG (vstoupí, zaslechne poslední slovo): **Cože? Co se stalo? Kdo sedí?**
SEKRETÁŘKA (rozjařeně): **Představte si, Feketův syn sedí! Šest měsíců dostal... Určitě to byl pokus o krádež!...**
DĚLCEG (vyděšeně): **To je neslýchané! Co se dnes děje! Já vám ale řeknu, já se ani nedivím, já jsem vždycky říkal...** (Vstoupí sekretářka Marosiová)
MAROSIOVÁ: Cože jste vždycky říkal, soudruhu Dělcegu?
DĚLCEG: Vy to ještě nevíte? Vždyť Feketův kluk sedí! Vražedná krádež! Šest let!
MAROSIOVÁ: Páni, to je nadělení! A odkud to víte?
DĚLCEG: Pojďte, já vám to povím... (Odcházejí) **Víte, to bylo tak...** (Zvoní telefon)
SEKRETÁŘKA (rychle zvedne sluchátko): **Vica, prosím! Jo, to jsi ty, Teruško? Představ si, Feketův kluk sedí! Vykradl nějakou poštu! Co bys na to řekla? — Mně to nemusíš říkat!** (Šibalsky) **Počkej, hned skočím do bufetu, tak si to řekneme, ano? — Tak pa, drahoušku!**
MIMI (vběhne): **Slyšela jsi?**
SEKRETÁŘKA (povýšeně): **Co, o tom klukovi Feketovic? To už je starý, řekni mi něco lepšího...**
MIMI: Tak tys to už slyšela? A z takového člověka udělali dispečera a přitom má takového povedeného syna! Samozřejmě, když někdo vypadá jako svatoušek a umí si to zařídit. (Zvoní telefon)
SEKRETÁŘKA (zvedne sluchátko): **Prosím... soudruhu řediteli. Komu, Feketovi? Ano, ano — hned mu to vyřídím.** (K Mimi) **Už to ví i starý! Říká, abych k němu poslala Feketu. Z toho asi bude průšvih, to si nepřej vidět!** (Vytáčí číslo) **Haló, účtárna? Tady Vica, Emilku, miláčku, vzkažte Feketovi, aby přišel nahoru k šéfovi... Dík, pa!** (K Mimi) **Teď to začne.** (Hudební předěl)
ŘEDITEL: Vstupte!
FEKETE: Dobrý den přeji, soudruhu řediteli, volal jste mě?
ŘEDITEL: Posaďte se, prosím, soudruhu Fekete!
FEKETE (usedne): **Co si přejete?**
ŘEDITEL: Totiž — je zde malé nedopatření, soudruhu Fekete...
FEKETE (zcela klidně): **Snad ne u těch dodacích smluv?**
ŘEDITEL (podrážděně): **Ale kdepak, vždyť vy sám dobře víte, že nikoliv! O vašem synovi jsem slyšel různé věci...**
FEKETE (nesměle): **O mém synovi?**
ŘEDITEL: Podívejte se, soudruhu Fekete, nebudeme chodit dlouho kolem horké kaše, vy jste zatajil před vedením podniku závažné věci!
FEKETE: Já?... Ale vždyť...
ŘEDITEL: Žádám vás, abyste se teď zachoval jako chlap! Trvám na tom, abyste mi okamžitě řekl, od kdy sedí váš syn?!
FEKETE: Od úterý ráno, ale...
ŘEDITEL: To stačí! A proč jste to zatajil?
FEKETE (koktá): **Já jsem... totiž jsem opravdu nevěděl, že se to má...**
ŘEDITEL (dramaticky): **To jsem od vás opravdu nečekal! Zklamal jste mě, soudruhu Fekete!** (Nabírá odvahy) **A proč zavřeli vašeho syna?!**
FEKETE: Zavřeli?
ŘEDITEL: Poslyšte, nehrajte si se mnou, vždyť jste před chvílí tvrdil, že váš syn od úterý ráno sedí!
FEKETE: To ano! Dnes ráno jsem to v bufetu vyprávěl Pereckimu: mému synovi je sotva šest měsíců a už sedí.

Přeložil J. Čupa

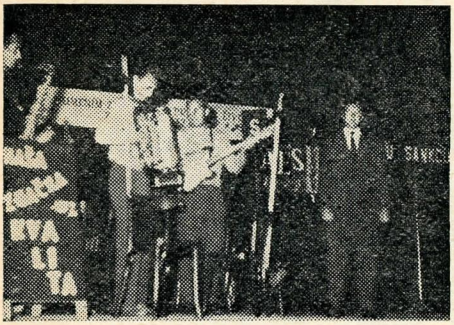

Sankcia pri ZV ROH ŠBČS Čadca uvedla na celoslovenské přehlídce pořad Reorganizácia

Bodliak bodá — bodáme je název kabaretu, který nastudoval soubor při ZK ROH Kovohuty Istebné na Orave

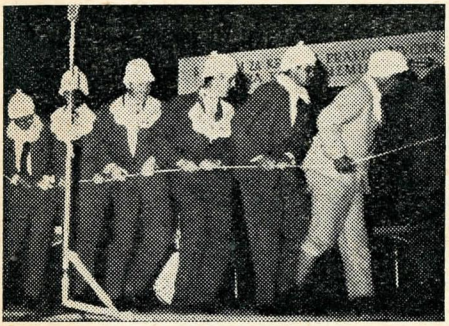

Agitačně estrádní skupina ze Svitu přijela na celoslovenskou přehlídku s estrádou Pre každého niečo

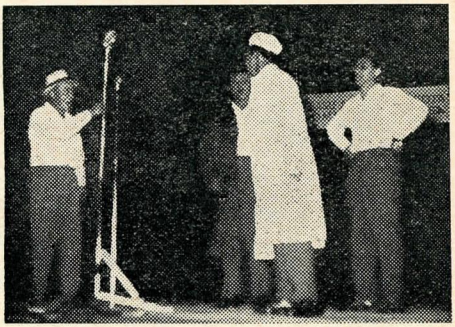

ZK Potravinár Trebišov uvedl kabaretní pásmo Je to pravda či klam. Snímky Biščo

---

VLADISLAV HANÁK

Říká se klobouk dolů
je to vynikající člověk
(ale to se jenom tak říká)
a pak dáváme klobouk dolů
byl to vynikající člověk.

• • •

Být či nebýt?
— — —
No tak třeba byt. Třípokojový.
Ale hlavně garáž.

akce
H

Demagogie = argumenty jiných

*

Velké chodí s malým beze strachu. Jen průměrné se drží od obou dál

*

NESTRKEJ RUCE DO KAPES — ANI DO SVÝCH

*

Člověk se rodí rozumným tvorem a takovým zůstává do smrti
S výjimkou chvil, kdy si bere slovo v diskusi

*

Tvá žena není fata morgána. Bohužel

*

MEZI ŠTĚSTÍM A NEŠTĚSTÍM JE PROPAST.
A V TÉ ŽIJEME

*

Satirické divadlo Večerní Brno uvedlo Fuxovu a Černíkovu kabaretní hru Akce H aneb Město má žízeň v režii E. Sokolovského. Foto O. Rybák

Nenadávej aligátorovi, dokud jsi nepřeplaval

★

Nepřítelem dobrého není lepší, ale dostatečné

★

KDO SE RYCHLE HOLÍ, DVAKRÁT SE HOLÍ

★

Uč se na cizích chybách. Nemáš dost času udělat všechny sám

★

V POUŠTI JE SNADNĚJŠÍ NEJÍST RYBY

★

Na Rybákových snímcích D. Ježková, J. Štědroň a K. Augusta z nové premiéry Večerního Brna Akce H

První řádky

VLADIMÍRA ČEREPKOVÁ

DVA

Neznámý neznámého potkal,
podal mu ruku a cosi zahučel místo pozdravu.

Je to trochu divné,
ale ti dva se spřátelili.

Spřátelili,
postáli celou věčnost na jednom místě,
když se rozloučili,
na místě,
kde stáli,
byla hluboká řeka.

Oni byli každý na jiném břehu.

JAN NAVRÁTIL

Vzali mě za ruku
Dokud jsem byl malý
Pokaždé mě museli vzít za ruku
Když mi nabízeli něco dobrého

Kdyby bylo nebe existovalo již
Tenkrát
Byli by mě do něj asi vedli
Se zavázanýma očima

Je to prý dobrý princip
K dobrému se dostat násilím

Je to dobrý princip Souhlasím
Je dobrý Pro pannu

Když jí utrhnete nohu
Vysypou se z ní piliny
A tak konečně vidíte
Z jakého těsta je upečen člověk.

Vyslechli jsme

... Z KULTURNÍ TVORBY

Úryvky

ORIGINALITA

Originalita nezachraňuje před manýrou. Ohňostroj udivuje jen chvíli, poctivé slunce oblažuje i celý den. Trvalá duchaplnost unavuje víc než zdlouhavý krok. I nejkrásnější řeky mají pouze na několika místech bujné peřeje, ostatní tvoří proud, jemuž nechybějí ani zákruty a tišiny.

LITERATURA

Literatura je souborem hodnot, nikoli žebříčkem generací.
Literární vývoj neznamená jen vršit pyramidu, nýbrž také rozšiřovat její základnu.

KRITIKA

Problém kritiky je nalezení stanoviště, z něhož je vidět celek.

ÚTVARY

Epos je práce pro věky, neboť přítomnost jej nečte.
Pravá tragédie je společenským zemětřesením.
Veselohra je dobročinnost, která obohacuje autora.
Dobrý cestopis uhýbá z cesty.

DO VÍNKU

Chvalte ty, kdo poctivě ztroskotali, neboť pomohli dláždit naši cestu.
Šťastný, kdo každým dílem debutuje.

(F. Gottlieb)

Aforismy

Hájil svou myšlenku tak neochvějně, že se o něj všichni chvěli.
Člověk, to zní někdy tvrdě.
Ukázal jim, zač jsou toho ostré lokty.

(A. Černík)

... Z LITERÁRNÍCH NOVIN

Má rád kytky.
V pořádku.
A píše verše.
Což je rána.
Neb poetická zahrádka
je jím stále vzdělávána.
Tu roztokošně konvalinká,
tu zase s gladiolou mečí,
tu rozrůží ho levná šminka
a tulipandí zpovzdálečí.
Však nezlilije zahrádečku
a neudělá kosatečku.
Neplatí na něj žádná finta
a bez přestání hyacintá.

(S.)

Zkušenosti

Dobrá satira ostře tepe poměry a vychází ihned, jakmile se poměry změní.
Chrám umění má také své kostelníky a své žebráky.
Kam zavírají odpůrci věznic své odpůrce?

(G. Laub)

... Z DIKOBRAZU

Člověk má v životě dvě možnosti: učit se, aby něco uměl, nebo se stát šéfem lidí, kteří něco umějí.

... a jiné povídky

AUTOR

Můj přítel, předseda závodního výboru, dopisuje autobiografický román.
Jmenuje se „Celý život v předklonu".

JINÝ AUTOR

Byl odsouzen na patnáct let.
Byl odsouzen jen proto, že se mýlil.
Domníval se totiž, že trocha poezie nikoho nezabije.

VÝVOJ

Byly doby, kdy jsme za vším viděli člověka.
Rosteme.
Dnes je za mnohým člověkem třeba vidět oktávii.

(V. Rohlena)

Návštěva

— „Dobrý den!" pozdraví Jeníček návštěvu. „Hodně jsem vyrostl, co jste byl naposled u nás, čím dál víc se podobám mamince, pilně se učím a jsem zdráv! Můžu už jít?"

★

Některým lidem se již podařilo odstranit protiklad mezi fyzickou a duševní prací: nemyslí a nic nedělají.

★

Bojoval proti pozůstatkům kultu osobnosti až do posledního zbytku svého svědomí.

★

Jeho neúmorná aktivita končila vždy obrovským pasívem.

★

Tati, co je to Nemo?
Nikdo.
Ale kapitán Nemo byl přece někdo.
No jo, on někdy někdo může být nikdo.

Aforismy

Ten, kdo se bojí myslet, je často pokládán za disciplinovaného.

O jeho tvorbě se mluvilo až na ministerstvu vnitra.

Netrefil, ale způsob jeho míření byl pokládán za jedině správný.

Boj mezi starou a mladou generací může být také bojem senilních s těmi, co ještě nedostali rozum.

(A. Štubňa)

... Z ROHÁČE

Niekto zdraví zovretou päsťou iba preto, aby nebolo vidieť, čo v nej skrýva. *(V. H.)*

Komentár k rozprávke

— Otecko, a kedy to bolo s tým kraľom, čo chodil nahý a všetci ho obdivovali, aké má krásne šaty?
— To už bolo dávno, syn moj, ešte v časoch kultu osobnosti.
— A ako bolo možné, že len ten chlapček sa odvážil povedať pravdu?
— Lebo nepoznal kráľov výnos, že sa nesmie hovoriť o tom, čo každý vidí.

(M. Hysko)

Recenze

Na začátek divadelní sezóny připravila DILIA dva nové pořady pro soubory, které se věnují malým jevištním formám.

Smích na kolejích je pásmo scének a textů mnoha autorů — od Jana Nerudy, Marka Twaina, Jaroslava Haška, Jiřího Haussmanna až po Slavomíra Mrožka. Jak sám sestavovatel (*Zdeněk Zacharias*) přiznává, bylo při shromažďování materiálu dbáno spíše o dramaturgickou pestrost jednotlivých čísel než o konkrétní scénický útvar. Pásmo tedy dává režisérům a inscenátorům mnoho možností — lze bez úhony (mám na mysli úhonu uměleckou, nikoliv tělesnou) jednotlivá čísla přeskupit, nahradit, či úplně vypustit. Celek je však nutno doplnit dobrými písničkami. Pásmo konečně splácí dluh (alespoň částečně) v tom druhu pořadů, který byl dlouho všemi opomíjenou popelkou — v oblasti monotematických celků z jednotlivých pracovních prostředí. Různé slepence, které soubory na mnoha místech produkují, se začínají pomalu nahrazovat pořady dobré literární úrovně. Nechci tím ovšem říci, že pásmo Z. Zachariase je vrchol, kterého mohou soubory dosáhnout. Má své chyby — třeba v tom, že je zde použito scének, které znají mladí i staří z pláten kin v podání našich nejlepších komiků (scénka Čekatel bolestného s Vlastou Burianem). Přesto pásmo uvítají všechny soubory — hlavně však ty, které se v budoucnu chtějí železničářskou tematikou zabývat.

František Velišek je autorem dalšího kabaretního pásma — *Grandcirkus West*. Podtitulek „kabaret s vrcholnými ukázkami mezinárodní ekvilibristiky" naznačuje, že se jedná o tematiku politickou — tedy opět žánr, kde je dobrých prací poskrovnu. Pásmo nepostrádá dávku vtipu a humoru, jeho chybou je však rozvleklost některých scének a hlavně násilné spojovací texty.

—fs—

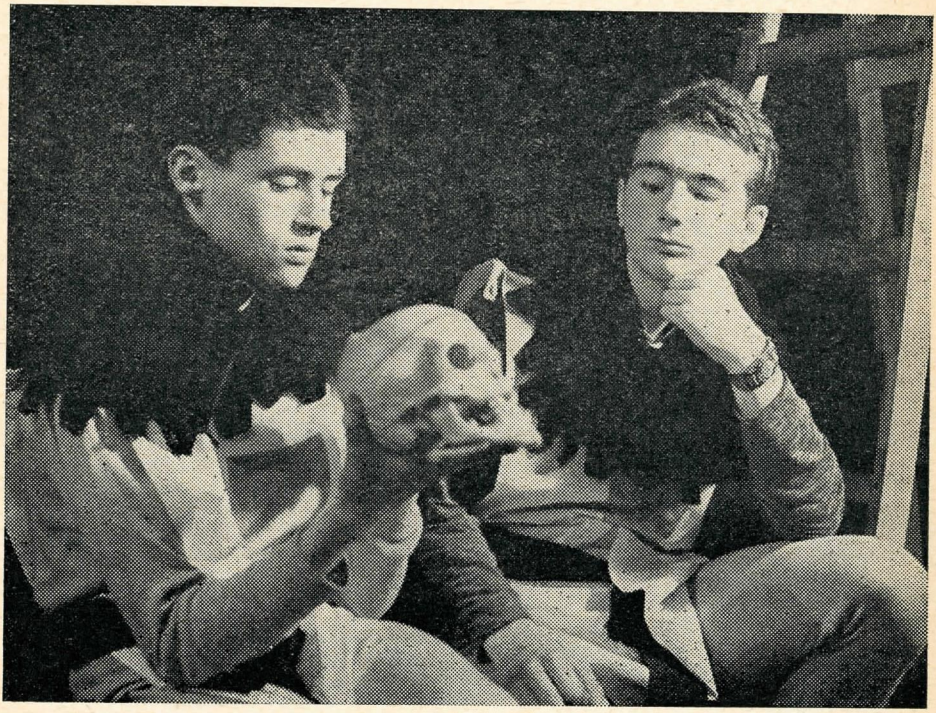

Kabaretní skupina Hej rup při SVVŠ Hejčín-Olomouc uvedla pásmo Je libo odpálit?

ODZBROJENÍ

Hudba: M. Raichl / Text: J. R. Pick

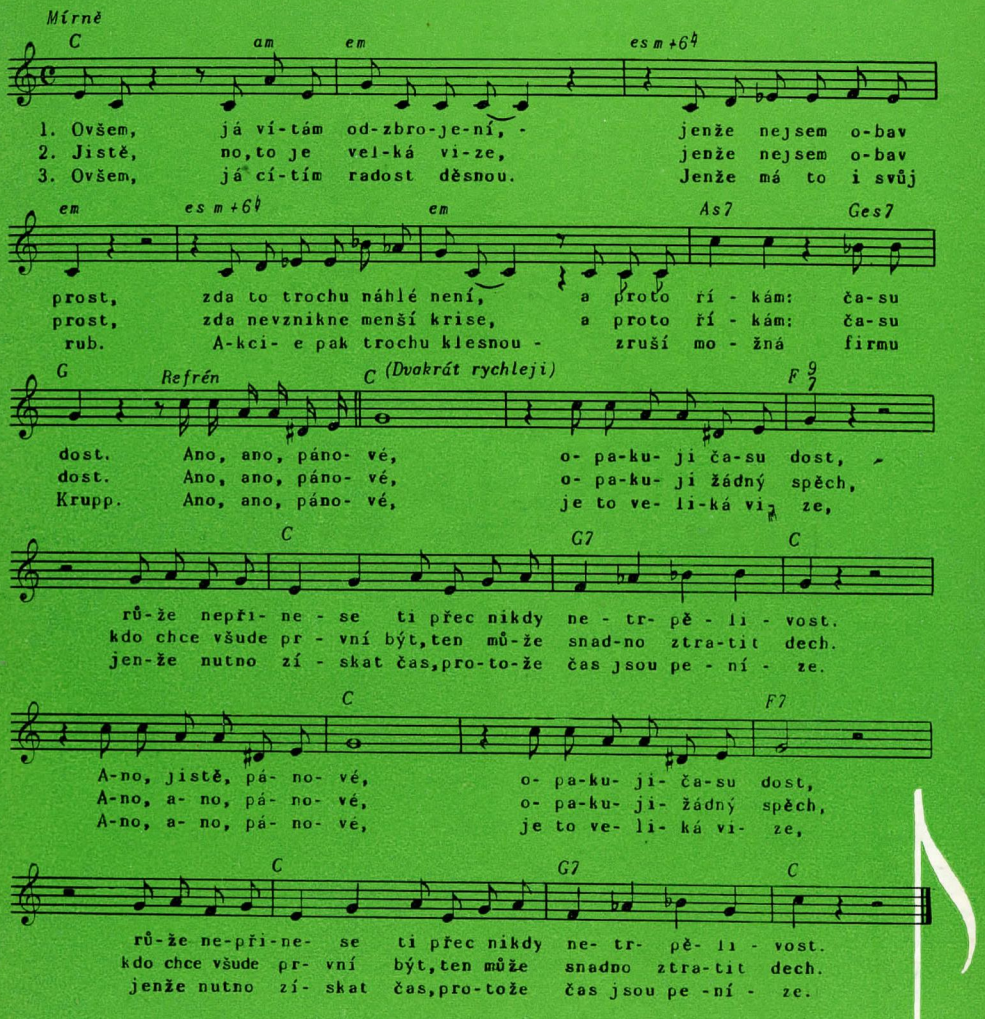

Repertoár malé scény